

Giesmę antroji.

Nors trenk' smarkus perkunai, žaibai ugnis mēto,
Szventų neb'gal rustybė gąsdyt neregėta;
Norint žvaigždės jau puola, dangus praded' griuti,
Anie insteng' be baimės tas dienas išbuti.
Stov' ir veizdi, kaip žemė met' liepsnas ugnėtas,
Temsta saulė ir mėno, ir kaip visas svietas
Dega, kalnai prapultis atver' nematytas,
O sutvėrimis nog ugnies palieka prarytas.
Ant tų visų baisybių met' akia meilinga,
Džiaugdamiesi sulaukę valandą laimingą,

* * *

Czion didystė prazuva, galybė nusėda,
Vargdientis paliek' linksmu, puikybė tur gėdą....
Czion kriksczionis, stabmeldis, vienaip primdi buva,
Be skyriaus tautos, vieros, visi ein' in kruvą:
Ir kurie dori buo, ar pildė nedorybę,
Ar ką karėje piktoį prastojo gyvybę,
Ir tie, kurie numirė tarp savęs rustybėj;
Dabar kaipo prieteliai susieis gerybėj,
Stos priesz Dievą, paliovę tarp savęs rustauti,
Idant dangaus tėviszkėj užmokestį gauti.

* * *

Bet szviesybė ant veido tuoj rasis skaistesnė,
Kuris darė artymui gerovę didesnė.....
Kas tos duszios po desz'ne pakalnės sustojė?
Klaupk dvase! tos yr, kurioms žmonės garbę kloja;
Garbė pagražin' anas, nes garbės yr vertos,
Kurios del žmonių garso paliko sutvertos;
Tytai, Trajanai, Markai, Antonai sustojo,

Kuriems už gerus darbus svietas dėkavojo.
Gediminas, Sidnėjus, Turen's ir Vytautas,
Kurie giminėms savo šventas kėlėt naudas,
Ir kurie gyvenimą tarp mūsų turėjot,
O Dievą ir artymą pagirtai mylėjot.
Stanislovai, Juozupai ir tu Kazimierai!
Atsidavę vien šventiems ir darbams ir vierai:
Retas jūsų gerybes mokėjo sekioti,
Nors gerus rupinotės pamokimus duoti.
Sveikinu jus, garbė jau jūsų neb-gal žuti,
Da šviesesniai švies, kada pasaule ims griuti,
Jus žemiszkių rupesczių niekad nežinojot,
Per dorybę vien dangaus nuopelnų jieszkojot,
Jūsų mokslai ir vargai dėl žmonių gerybės
Vienus kėlė prie garbės, kitus prie tvirtybės;
Naują kuną iš kuno gaunat sutriuškinto,
Ant gyvenimo danguj' amžinai žadėto.

* * *

O asz, kuris ant svieto teipgi buvau buvęs,
Kurs dar, už kelių metų žemėje supuvęs,
Naujai kelsiuos, valandoj kada viskas dyla,
Dangus griuva, žemė deg', Dieve, klausyms kyla,
Ar toj baisioj valandoj busiu užlaikytas,
Ir danguj tarp aniuolų šventų paskaitytas?
Ar, kad tvanai ir ugnis pragaiszys szį svieta,
Duosi Tu man pas savę nors menkiausia vietą?

* * *

Bet pirmiaus, nei kol visą pabaigą regėsime,
Kol amžiną danguje laimę apturėsime,
Sudžia tarp Kerubinių nužengs surinkimo,
Prie tvyskėjimo žaibų, perkunų griaudimo;
Aplink sostą Jo sustos dangiszkosios minės,
O sviets žengs ant valandos sudos paskutinės.

* * *

Isztarsiu tuos teisingus žodžius, paklausykit!
Mazos ir didžios vertės žmonės, iszmanykite!
Be apgauties anie tur szirdį sugraudyti,
Kas gi juosius iszgirdęs gal ne nusimyti.
Szalin tuszczioji kalba, szalin apgavimai!

Ir be reikalo rastuos tuszti iszradimai:
Veizdėk, kaip didi anoj žmonijos ęsybė.
Ar tai sapno regėjims? ne, tikra teisybė!
Nesuskaitoma minė isz kapų sukilus
Laukia sudo baisiausioj baimėje nutilus.

* * *

Weizdek in tą teip baisų visų surinkimą,
Kurs iszgirs paskutinio sudo isztarimą:
Dangaus dvasių sargybos aplinkui sustoje,
Vieni pilni linksmybės, antri aszaroja;
Buriais isz visų pusių renkas prikeltis svietas,
Ein' ant pakalnės sudnai dienai pažadėtos,
Kur saulės tekėjimas, kur leidimas buvo,
Minės isz tenais tvanais vandenų pasriuvo.
Aną, del visų amžių paskutinę, dieną,
Visi buvusiej laikai susirisz in vieną.
Jau senovės gadynės, kurios kuom nors buvo
Kitą kartą garsingos, dabartės pražuvo.
Visi žmonės ir visi susiartin' stonai:
Inkasas reg' Keistutą, Nemrodą Burbonai;
Karalių Aleksandrą, Ylerniką — Titus,
Czion Adoms sveikin' sunus niekad nematytus.

* * *

Kas isz mokslo ir isz to, kad daugel žinosi,
O kad nog gerų darbų per anuos atstosi?
Ką isz tų gilių žinių ir rasztų turėsi,
Kad szventai gyvent, dorai elgtis nemokėsi?
Kiek brangių dienų veltu ne viens pragaiszino,
Raszant žmonėms pagyrus, kurių nepažino,
Kad anuos sviet's n'iužmirsztu geidė suraszyti,
Ir knygas gyvenimo darbų sustatyti.
Sziadien czion regi vyrus pagirtus draugystėj,
Kuriuos savo kiekviena atsiuncz' karalystė,
Bet ko gyvi ant žemės ęmėsi jieszkoti,
Dabar jiems ant buvusių daigtų abejoti.
Rupestį inded' ana valanda verksminga,
Nebnor, nē viens pažvelgti ant žmogaus garsingo,
Kada džiaugsmą iszganymis, pekla baimę daro..

(Toliaus bus).

Žentas dėl parodos.

Komedija 1 akte.

Lenkiskai rasė J. Blizinskis, lietuviskai vertė Selimas.

(t a s a).

KIKSAVYCIENE.

Bonkaieziai iš „po Gulbės“ tino iš pavydo, nes pas juos sustodavo tiktai ofieijalistai ir szunbajoriai.... na, jie isztiesų buvo prasti žmonės, ypaez pati.... toli jai buvo iki manės.

KIKSAVY CZIA.

Ką tu vis su tais Bonkaieziais.

KIKSAVYCIENE.

Na, jukgi turi pripažyti, kad man labiau sekdavosi ir kad visados pataikydavau buti ant savo vietos.... nž tat man ir garbę kitoniską atiduodavo. Ką asz prisivažinėjau visokiais vežimais, tai nē savo gyvenime to nematysiu.... o už mano sveikataų kiek iszgērē. Kožnas girtuokliavimas tuo baigdavosi.

KIKSAVY CZIA.

Nerairėk, nerairėk, nes szlyksztu klausyti.

KIKSAVYCIENE.

Argi teip nebudavo?

KIKSAVY CZIA (tyliau, rodydamas ant dukteries.)

Jukgi prie Elviros....

KIKSAVYCIENE.

Na, tai kas? kas ezia negražu? pats man dėkavojei, nes tau vyno daugiau iszgerdavo.

KIKSAVY CZIA.

Gerai, gerai (pats sav). A! jati kaip pradēs kalbėti, tai gyvos gornos.

KIKSAVYCIENE (Elvirai).

Eiksz, Elvira, prasiszalykime, nes

tėvas susiraukęs sządien, pasakysiu tau akyvą daigta, kokio nesitikė (ineina Sruolis Szvindelmanas). A! Sruolis!

SRUOLIS (rimtai).

Sveiki druti, tamistos.

KIKSAVYCIENE (Elvirai).

Reikalai koki.... turbut nori javus pirkti..... palikkim juos vienus (iszeina in deszine pusę).

Scena ketvirta.

KIKSAVY CZIA — SRUOLIS.

KIKSAVY CZIA.

Sveikas gyvas, Sruoli! na.... kas ten girdēt su mūsų geszeftu?

SRUOLIS.

Ką ezia klausti? Szvindelmanas kaip ką apsiēmē padaryti, tai padarys, kad nežinau kas.

KIKSAVY CZIA.

Raszei, kad jau turi....

SRUOLIS.

Tai žinoma, tolaik sukau, kol neiszsukan — bet ką man tas kasztavo vargo, tai tamista, pone, niekados neitikēsi.... ir dar turiu su juo klapatą.

KIKSAVY CZIA (neramiai).

Kaip tai?

SRUOLIS.

Matai tamista, tas, ką asz jį turiu, tai yra toks žmogus, ką turi dideles ambieijas.... o, tai yra ponas isz ponų, supranti tamista? baisiai opus

ir delikatas ant visko... kaip jis pradėjo manę klausinėti ir vartyti ant visų pusių, tai vistik galėjau su juo rodą duoti.

KIKSAVYCZA.

Apie ką gi jis taip klausinėjo? Apie kraitį?

SRUOLIS.

Apie kraitį? Ką jis turi klausinėti apie kraitį? jis gerai žino, kad aš nebūčiau drįsęs jam net kalbėti apie tokią mergaitę, kuri neturi nieko... bet jam labiausiai rūpi tas, kad in kokį purvyną neįlįstų.

KIKSAVYCZA.

Kaip tai in purvyną?

SRUOLIS.

Nesupranti tamista?... in kokią netikrą šeimyną?

KIKSAVYCZA.

Ir ką gi jam pasakei?

SRUOLIS.

Ką aš jam pasakiau? (juokdamasis). Tamista turbūt bijaisi, ar aš jam nekalbėjau apie karciziamą?... nesibijok tamista! manęs niekas nereikalavo mokyti, ką turėjau jam kalbėti — Szvindelmanas turi per daug proto, kad duotusi susigauti.

KIKSAVYCZA (užgautas).

Na, jukgi neapvogiau nieko, kad turėčiau net gėdytis.

SRUOLIS.

Bet ir girtis nėra kuo, jeigu tamista nori butinai turėti žentą iš didelės pamilijos... tai neeinasi apie tamistą, tik apie jį, kad jis neturētu gėdytis.

KIKSAVYCZA (po valandai).

Tai kaipgi pasibaigė?

SRUOLIS.

Teip pasibaigė, kad tamista jam atiduosi dvarą ir visą ukę, o pats išsikraustysi in miestą, supranti tamista?

KIKSAVYCZA.

Atiduoti dvarą? o tai gražus interesas!

SRUOLIS.

Na, ką tamista mislyji? ar tamista norėtum, kad jis paimtų tamistai dukterį taip sau pliką?

KIKSAVYCZA.

Jukgi ne pliką, jeigu turės po mūsų smercziai.

SRUOLIS.

Niekas nenori žvirblių ant stogo, ką čia sznekėt!... kol tamista jai neduosi dvarą, ji bus plika.

KIKSAVYCZA.

O kas man pasiliks?

SRUOLIS.

Tamistai pasiliks tas unaras, kad tamista turėsi žentą, poną, a grose porec!

KIKSAVYCZA.

Išz mano kieszieniaus.

SRUOLIS.

Nin, o išz keno gali buti, kad jis ima tamistos dukterį?

KIKSAVYCZA.

Kaip jam atiduosi viską, tai jis da praleis.

SRUOLIS.

Ką tamista szneki! kam jis turi praleisti, kad tai bus jo locna? jis to dabos, kaip akies galvoje. Tamista pamatysi, kaip jis su tuo apsivers.

KIKSAVYCZA.

Gerai, bet kam aš turiu išsi-

kraustyti butinai in miesta?

SRUOLIS.

Kam? juok tai ne muzikas, ne bernas, jam neiszuola teip sedeti kruvoje... kaip tas iszrodytu? ai, ai! koks tamista neiszmintingas... juk-gi tai del tamistos toks interesas fain, kad tik Dievui dekavoti, kaip pasidarys, o tamista kraipai galva, lyg tamistai negerai butu. Tamista turēsi isz jo gerą ekonomą už dyką Szaszkalnyje, ant mano sąžinės... Jis turi tokį protą, ką nėra kito visame aplinkyje, jis to mokinosi tyczia tokioje mokslainėje, ką tam yra. Tamista ant to nieko nepasipažįsti, tai tamista sedek sau pas Dievą už pecziaus, niekas tamistai nerupēs, nes jis siqs tamistai ir keptus ir virtus daigtus, ir pinigų tiek, kiek tamistai reikēs... supranti tamista? o kaip tamistą guodos mieste? ai, ai!... kaip jis su paczia atvažiuos in bažnyčia, arba atsilankyti pas tamistas, tai kožnas klaus: keno tas vežimas? keno ta karieta? o lekajus su liberija sakys: „tai szviesaus pono isz Szaszkalnio, žento pono Kiksavyčiaus.“ Asz tamistai sakau, kad tie kiti nususēliai, tai apsirgs ant kepenų isz pavydo.

KIKSAVYCZIA (in save).

Na, jukgi tai bus paroda, nē žodžio.

SRUOLIS.

Ką tamista nori! toks žentas, tai laimingas numeris lioterijoje! (po valandai). Tiktai asz tamistai ką pasakysiu, kaip jis atvažiuos, neiszsitark nieko apie tai, ką mes czia snekėjome, tamista turi apsimesti, kad nieko nežinai.

KIKSAVYCZIA.

Na, na, suprantu.

SRUOLIS.

Jukgi jis tamistų nepažįsta, tai negali teip atvažiuoti iszsyk nē isz to, nē isz szio, tai butų nedailu.

KIKSAVYCZIA.

Žinoma.

SRUOLIS.

Mes teip susikalbėjome, kad jis czia lyg važiuos pro szalį ir jam koks atsitikimas pasidarys. supranti tamista? įvažious in griovį arba kas, ir jam kas sulužsz, o asz su juo netyczia susitiksiu ir czia atvesiu, supranti tamista?

KIKSAVYCZIA.

Jau tai Sruolis turi galvą tokiems daigtams, nē žodžio. Taigi kada mes turime jo laukti?

SRUOLIS.

Kaip tai kada? szendien.

KIKSAVYCZIA (neramiai)

Ką, szendien? teip tuoju?

SRUOLIS.

Tai žinoma, pas manę vis teip eina interesas. Jis jau važiuoja... tuoju, tuoju bus, paskui manę žadėjo iszvažiuoti isz miesto.

KIKSAVYCZIA (labai nusimineš).

Ir nereikėjo tai piamiau duoti žinią?... (eina prie durių savo kambario — in szalį). Kad tik butų kuo priimti kaip priguli... pati apie nieką nežino... (balsiai, grįzdamas nuo durių). — Teipgi, nežinia kaip, kad jau neduoti*žinoti isz kalno kokiomis dvejomis dienomis.

SRUOLIS.

Jukgi tamista teip skubinaisi.

KIKSAVYCZIA.

Skubinausi, skubinausi... žino-

ma, kad skubinausi — (in szalį).
Reikia, kad abidvi apsirengtu, turiu
joms pasakyti (eidamas in deszinę)
Jievute! (skubiai ineina in paczios
kambarį).

SRUOLIS (pats).

Turiu jį daboti, nes jis gali visai
isz galvos iszeiti — gal da kokią nieką
padarys ir viską pagadys — (žiurė-
damas per langą). Man rodosi, kad
ans jau važiuoja.... matyt už so-
džiaus.

KIKSAVYCZIA (grįždamas).

Ir asz irgi turiu persirengti (isz-
eina in kairę).

SRUOLIS (pats).

Iszmintingi žmonės sako, kad žy-
das nedirba.... o ką asz turėjau pri-
sidirbti ant vieno ir kito tokio kvailo
gojaus.... asz sukaitau, kaip žiur-
kė.... (szluosto kaktą skepeta).

Scena penkta.

ANUPRAS — SRUOLIS.

Anupras (ineidamas isz kairės pu-
sės su popieromis, ir nematydamas
Sruolio).

Asz tuoju sakiau, kad jie su tuo
Szaszkalniu tiktai vargo sau prisipi-
rks.... ir teip pasidarė, tai nusi-
mys vargszai, kaip dasizinos, kame
kas — man, tai labai gerai, nereika-
lauju bijotis nė kokių prieszinykų,
bet jiems.... (žiuri in popieras).

SRUOLIS (in szalį).

Kas do popieras jis ten turi? (bal-
siai, lyg senas pažįstamas). Kaip
tamistai einasi?

ANUPRAS.

A! Szvindelmanas.... tai man sve-
czias! (tyliau). Jau czia tavę kaszin-
ko velniai atneszė.

SRUOLIS.

Et, duok tamista pakajų, tamista
žinai, kad tokių storų juokų nemėgs-
tu (rodydamas in popieras). Kas
tai yra, ką tamista turi?

ANUPRAS.

A! nori žinoti.

SRUOLIS.

Ar tai isz sudo?

ANUPRAS.

O isz sudo — czia matai stovi kaip
jautis, kad gali iszaugszto atsisvei-
kyti su pinigais, kuriuos ketinai
gauti už faktorystę.

SRUOLIS.

Kokią faktorystę?

ANUPRAS.

Mislyji, kad nežinau, ko czia at-
važiavai?

SRUOLIS (pasitycziodamas).

To, ko ir tamista. Tamista mis-
lyji, kad asz teipgi nežinau?

ANUPRAS (asztriai).

O kas tau darbas?

SRUOLIS (kaip augszcziau).

Tas pats, ką ir tamistai prie ma-
nės, tai tamista gali geszeftus dary-
ti, o kas kitas ne? Kas tai per mo-
nopolis?

ANUPRAS.

Asz tav duosiu czia monopolį!
— Kraustykis tuojaus, isz kur atė-
jei, supranti?

SRUOLIS.

Kas tai yra? ką tamista ant žmo-
nių užpuldinėji?

ANUPRAS (stumdamas jį).

Neisi? ką?

SRUOLIS (neramus, bet pasistatydamas).

Tamista sau miszlyji, kad asz tamistos bijau? kas tamiszta per vienas?

ANUPRAS.

Palaukk, tuojau tau pasakysiu (ima lazda, kurią pamatē kampe).

SRUOLIS (kaip augszeziau).

Tiktai tamista gvolto nedaryk, nes asz rēksiu, spranti tamista? (nori iszeiti).

ANUPRAS.

Ką? rēksi? triukszmą darysi sveti-muose namuose?(užeina jam už akių).

ELVIRA (ineidama greitai isz deszinės pusės, nusiminusi).

Ach, Anuprai, esi tamista tai gerai — kad žinotumei kas pasidarē . . . (pamacziusi lazda jo rankose). O czia kas vėl?

SRUOLIS.

Asz jį į sodą skųsiu tai razbainykas yra, žmones užpuola (iszeina per vidurines duris, aplenkdamas isz tolo Anuprą — durise). A szaigee!

Scena szeszta.

ANUPRAS — ELVIRA.

ELVIRA (su iszmētinejimu).

Kaip tai, tamista nieko isz to nedarai, apie ką asz prasziau, sarmatykis tamista, kaip mamą myliu.

ANUPRAS (statydamas lazda atgal in kampa).

Perpraszaui tamistą, bet sunku buvo susilaikyti, kaip pradėjo kelti triukszmą ir rēkti.

ELVIRA.

Galėjo tėvai iszgirsti kam juos dar erzyti ir dar tokioje valandoje. Ar tamista žinai, kad tas jaunikis jau važiuoja, tuojau atvažiuos, žydas at-sibastē pirmiau.

ANUPRAS.

O ką? o tamista sakei, kad tai liežuviai! bet tas ten jau nieko neženklina.

ELVIRA.

Kaip tai neženklina?

ANUPRAS.

Nereikalaujame jo bijotis, tegul sav važiuoja nieko nekenkia pats iszikraustys savais kasztai, kaip tik vienas daigtas iszeis in aikštę. Tas negerai, kad tėvams tai bus didelis nusiminimas.

ELVIRA.

Kas tai? Apie ką tamista kalbi?

ANUPRAS.

Perskaicziau tą paszaukimą.

ELVIRA.

Na, ir ką?

ANUPRAS.

Na, vargas! tegul Dievas gina, kas pasidarē.

ELVIRA.

Bet kas? kas? sakyk gi tamista.

ANUPRAS

Taigi žiurėk tamista. Tėvas kaip pirko Szalkalni

KIKSAVYCZIA (už scenos).

Važiuoja! važiuoja! Jievute! Elve!

ELVIRA (guviai).

JezusMarija! girdi tamista? jau yra! asz bėgu — eik tamista su manim pereisim per sveczių ruimą į sodą (bėga in kairiają).

Scena septinta.

KIKSAVYCZIA, po valandai KIKSAVICZIENE (kulisoje).

KIKSAVYCZIA (ineina greitai iš savo kambario, užsitraukdamas žiponą, bet be brusloto, tiktai su balta skepeta ant kaklo, bėga prie stiklinių durių, per kurias žiuri).

Važiuoja! (eidamas prie pacios durių). Jievute! Jievute!

KIKSAVICZIENE (durise).

Ar manę szauki?

KIKSAVYCZIA.

Eikszgi! važiuoja! (žiuri per langą). Jau ant kiemo.

KIKSAVICZIENE.

Negali buti!

KIKSAVYCZIA.

Sakau tav! Kur yra Elvira?

KIKSAVICZIENE.

Rengiasi savo kambaryje.

KIKSAVYCZIA.

Betgi! o tą ten palikau! (žiuri in svecių ruimą). Pone Guzai! nėra — na, tuszczia jo — (pacziai). Kaipgi, eini, ar ne? reikia jukgi jį priimti. Bet tu, matau, da neapsirengusi... sze tav!

KIKSAVICZIENE.

O tu ką? esi be brusloto (slepiasi).

KIKSAVYCZIA (pasižiurėjęs in save).

Oi, išz tiesų! o tai bucziau susikompromitavęs! (bėgu in savo kambarį).

Scena asztunta.

ŽMUDZKIS, SRUOLIS, MOTIEJUS (ineina per vidurines duris).

SRUOLIS (inėjęs atsargiai, dairosi).

Nėra jo czia?

ŽMUDZKIS (Sruoliui, rodydamas ant Motiejaus).

Pasakyk man, kam szitas prisiplakė prie mūsų, kad nė atsikratyti negali? jukgi jis czia visai nereikalingas.

SRUOLIS.

Kas tai tamistai kenkia? tegul bus (Motiejui, kurs susiturėjo gilumoje). Motiejau, imk tamista szitą lazdą, ir laikyk ją standžiai (duoda jam lazdą).

MOTIEJUS.

Kam?

SRUOLIS.

Teip sau, tai vis saugiau, o jeigu man pasitaikytų, teip, už tamistos pasislėpti, tai tamista mosuosi, supranti tamista?

MOTIEJUS.

Musztis su kuo? asz dėkavoju nužemytai; asz tokiems dalykams nesišamdžiau, galėjote sau pajieszkoti kokį berną (stato lazdą).

SRUOLIS (in save, su paniekinimu).

Jis bijosi.... tfiu! koks bailus! (Motiejui). Vis pasilikk tamista czia, gal bus reikalingas liudinikas — (in Žmudzkį, kurs stovi prieszakyje scenos ir dairosi). Matai tamista, tai izrodo su didesne paroda, asz jį pasamdžiau drauge su vežimu tyczia delto, kad nuduotų lekajų.

ŽMUDZKIS.

Nėra zинios kokių plynių.

MOTIEJUS (užpykęs, in szalį).

Praskerstkelnis žydas (vaikszcija gilumoje).

SRUOLIS (in Žmudzkį).

Niu, kaip tamistai patinka? tiesa, kad viskas kaip reikia.... lyg teip

truputį savotizškai, ale labai meiliai, ką tamista sakai?

ŽMUDZKIS (traukdamas in nosį).

Smirdi kažinkoki sosai, kaip kar-czemoje.

SRUOLIS (uostydamas).

Sosai? kas tai pikto? matyt, kad yra ką valgyti.

ŽMUDZKIS.

Mislyji, kad kožnam cebulis teip kvepia, kaip tav?

SRUOLIS.

Tamista sav juokiesi, o czia eina apie geszeftą.

ŽMUDZKIS.

Tau gal, bet ne man.

SRUOLIS.

Ar tai tamistai ne geszeftas yra paimti tokį Szaszkalnį? ai, ai! jukgi tai daug geriau, nekaip eiti už inspek-torių in kažinkokią fabriką.

ŽMUDZKIS.

Dar ant dviejų bobutė dėjo, greičiausiai ant to ir pasibaigs.

SRUOLIS.

Delko? ką tamista szneki? kam czia bobutę maiszyti in tą interesą, duok tamista pakajų.

ŽMUDZKIS.

Matai, isz tolo tai man rodēsi ki-taip, babar pradedu gēdytis to, ką padariau.

SRUOLIS.

Ką czia gēdytis, kad nēra ko? asz žinau, kad ponas daugiau gēdytumei-si, kad neturētum isz ko atiduoti tuos du tukstaneziu rublių, ką man ponas esi kaltas. Asz pona žinau, ponas turi jauslią sąžinę.

ŽMUDZKIS.

Kaip gausiu vieta, tai isz algos at-siiminēsi dalimis kas mėno.

SRUOLIS.

Kas man isz to? asz turēcziau at-siiminėti deszimtį metų.

ŽMUDZKIS.

Ir teip dar uždirbsi.

SRUOLIS.

Tegul ponas teip nekalba, nes man tuoju ne gerai darosi. Asz žinau, kad manę ponas tik gāsdini, geriau-siai ženykis pone (buczioja jam in petį). Padaryk tą del manę, kas tai ponui kenkia. Panaitē fein, asz žinau, kad punui patiks, sveika, ge-rai atpenēta.

ŽMUDZKIS.

Argi tai verszis ant pardavimo?

SRUOLIS.

Delko verszis? asz tamistai sakau, kad ji akurat tiks ponui.

ŽMUDZKIS.

Nežinau dar, kaip man pasirodys szitie namai, gal man nepatiks. Apart mergszēs, yra jukgi dar tētis ir mama.

SRUOLIS.

Kas ponui prie tēczio arba mamos, tegul sau buna kaip nori, ponas su jais nesizenyksi.

ŽMUDZKIS (pasididžiuodamas).

Neužmirszk, kad esu Žmudzkis, herbo Odroważ.

SRUOLIS.

Ką asz turiu užmirsztį? ten teip stovi pasiraszyta ant to vekselio, ką turiu nog pono.

ŽMUDZKIS (juokdamasis, in szalį).

Tai jam nutiko.

Toliaus bus.

Tetervinams burkuojant.

Paveikslėlis.

Raszė *M. Radzevycziute.* Vertė *Selimas.*

Simas Griežlys stovėjo ant slenksčio pono rasztinyczios ir tylėjo. O isz užstaliu ponas barėsi.

— Sakiau tau, seni, kad esi kvailys ir pasiutėlis, kad sau jauną pacyzią ėmei. Tiek metų pergyvenai be to priedo, ir isz tavo tarnystos džiaugiausi. Dabar tau panosije žvėris szau do, malkas vagia, galvijus gano — o tu vaiksyczioji, kaip užsnudęs. Kad ilgiaus teip bus, tai nog vietos pavarysiu ir paliudyjimo neduosiu. Tuomet nepykk ant manęs, nes tavę nesykį persergėjau.

Vyras pakėlė rudas akis, isz kurių žiurėjo inirtimas ir paszėlimas be galo. Balsas vienog buvo nužemytas ir duslus, — stovėjo kaip belaisvis.

— Asz žinau kas žvėris szau do ir malkas vagia. Vienas ant mano pragaiszinimo varosi, vienas man kraują geria. Tas galvažudys Andrius Sarionis!

— Jei žinai, tai jį pagauk ant nedoro darbo, szau dyklę atimk, ir eis po sudu.

— Asz jo gyvo nesuimsiu! — dusliai su gėda ir inirtimu sumurmėjo Simas.

Isztiesų menkas buvo ir žemas, veido iszblyszkusio ir lieso, nuolauža žmogaus.

— Jo szau dyklė paslėpta miszke, kasdien kitoje vietoje. Nėra jam nė szalczio, nė pugos, nė liekno, nė vandenio. Ponas gal netiki — o vat asz antrą nedėlią nemiegu ir nevalgau, tik paskui jį vaiksyczioju. Sutikau sykį prie tetervinų — burkavo jie tada. Szonkaulį man nu-

laužė ir kojomis in purvyną inmyne. Dar tycziojosi nueidamas ir paraką ir szruotus isz krepšzio man iszėmė. O liudinykus isz kur paimsi szile? Teterves kiba!

— Pasiimk ką talkon. Dviese duosit jam rodą.

— Ne, dabar jau jis mano bus! Gana gėdos ir susikrimtimo priken-tėjau per jį. Tegul ponas man sykį dovanoja. Gal ryto, gal už dviejų dienų atnesziu ponui Andriaus szau dyklę.

— Atmykgi! Pridabok, kur ją slepia, ir tegul tas nor sykį pasibai-gia.

Simas pasikloniojo iki juostai, teip žemai, kad jo ilgi plaukai siekė beveik žemę ir paėmė už spynos. Paskui da sykį atsigrėžė ir paklausė:

— Ar valia tetervinus szau dyti?

— Gali, — perdaug jie jautrus, kad lengva butu prie jų prieti! — atrēmė ponas juokdamasis.

Veidas žmogaus susiraukė paniekinancziu nusiszypsojimu, pasikloniojo dar sykį ir iszėjo.

Lauke buvo vėlybas pavasario vakaras. Tuojaus už dvaro tėsėsi didi tyluma ant pievų, tylą persigėrusi kvapu sprogstanczių medžių, sziltų dvelktelejimų ir paslaptingu virimu bustanczios gyvasties.

Toliaus sodziuje blizgėjo žiburiai žemai apaczioje, o virszų kartais bėgo užimas ir drebėjimas oro, judinamo sparnais lakiojanczių paukszczzių, kurie pasivėlinę skubinosi kiek galėdami ant vasarinių sodybų. Sargas ėjo žingsniu medziotojo, greitai, be

szlamėjimo, vostik liesdamas žemę, kaip žvėris, su kuriuom savo miszke gyveno.

Jo katinės akys, nežiurint ant ukanotos, bemėnesinės nakties, matė kiekvieną duobę ant kelio, kiekvieną klaną. Praėjo pro dvaro tvorą ir pylimą — inėjo in sodžiaus ulyčią, apsistojo ties karczema.

Pažiurėjo per langą in vidų, akys sužibėjo jam žaliai, kaip vilkui, su-urzgė keiksmą — ir inėjo in karczemą.

Mažai buvo žmonių. Dvi moterys derėjosi su žydu apie drobę, kasžinkoks girtuoklis dainavo paleistuvingas dainas, dvaro vaitas kalbino kelta vaikinų ant tarnystos, — pagaliaus mažai buvo judėjimo ir užimo. Prieszais durių sėdėjo vaikas dailus ir lieknas. Sėdėjo nieko neveikdamas, ranką užkiszęs už raudonos juctos, su kepure ant ausies, ir szvilpinėjo, žiurėdamas iszjuokiančiai ant vaikinų, norinczių in dvarą eiti.

Jautėsi stipriausiu, gražiausiu, o atkaklumas ir drąsumas muszė nog jo veido.

Pamatęs sargą nusiszypsojo ir nepasijudindamas tarė žydui:

— Sruoli! Dvariszksiai tav szendien visą degtinę iszgers!

Simas priėjo prie stalo, iszgērė pa-eiliui dvi puskvatierkes, pareikalavo tabako ir kimszdamas pypkę, tarė vaitui:

— Nežinote? Galima stacziai dasigauti in Paszilius? Ponas manę tenai su laiszku iszsiuntė.

— Žinoma kad galima, bet szmotas kelio, ir prasto!

— Niekis tai. Ryto vakare sugryžsziau.

— O nesibijai, kad paczią pavogs? — nusijuokė vaikas pasitycziodamas.

— Burkuojanczius tetervinus valia szaudyti — atrēmė.

— Valia? Tiktai ne tu prie jų prieisi, nejiegėli. Tu ir in pririsztą nepataikytum! Ir kad da tokioms lėlėms duoną duoda! Sargas tai — ta blusa!

Atsikėlė ir ant stalo metė saują sidabro!

— Sruoli! . . . Duok degtinės! Kad asz sargu norėcziau buti, kitaip viskas eitu. Bet asz nesikloniojau ir plaukais žemės neszlaviau, negimiau praszyti ir klausyti ir svetima valia gyventi!

Vaitas pakėlė galvą ir tarė:

— Tu, Andriau, augini plaukus aresztantų žirkklėms Nesznekėk daug! Ne vienas tu vagis, ir ne didžiausias. Vieszpatauji ik laikui!

— Dar jus visus pervieszpatausiu, dvaro szunes! — drąsiai drėbė bernas.

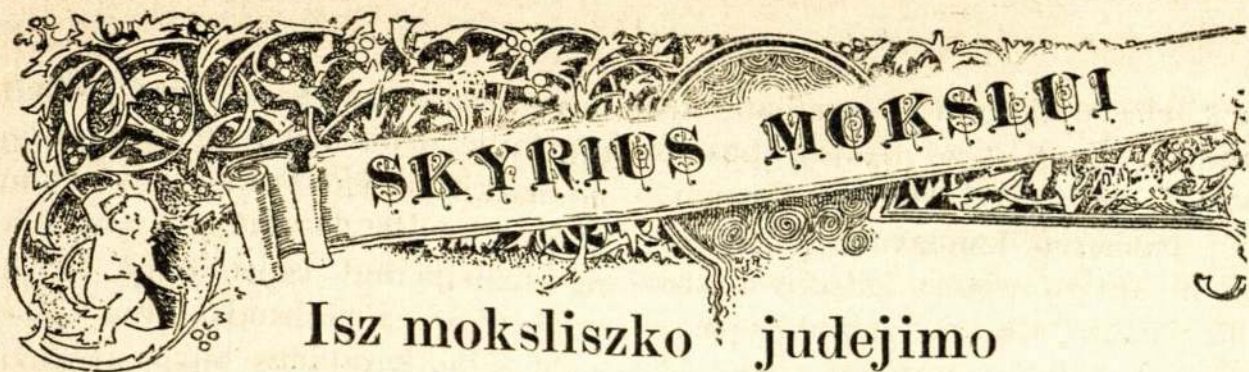
Pripylė sau stiklą degtinės, iszgērė ir nuspjovė.

— Galybė mano ir valia mano! O jus drebėkit piesz manę, kaip viszta piesz vanagą!

— Asz nedrebu! — atsiliepė ramiai Simas. — Tu miszką vagi, žvėris vagi ir paczią man suvedžioji. Asz tai žinau ir žino žmonės. Kažnas žino, kad esi latras ir vagis. Ingrisai visam sodžiui, szimtas gerų kenczia per tavę, nenaudėlj. Tai skriauda. Pasiėks tavę teisybė. Ponas man liepė tavo szaudyklę in dvarą atneszti, ir asz ją atnesziu!

— Cha, cha, cha! — nusijuokė drąsiai bernas. — O ar daug dar turi sveikų szonkaulių?

Toliaus bus.

MOKSLISZKO

ISKYRIUS MOKSLUI

Isz moksliszko judejimo

Nauji iszradimai.

Berlyno D-ras Koch pagerino savo vaistą nog džiovos; pirmiausiai jo iszrastas vaistas, kaip paskui visokiutöse krasztuose darytos bandavonės parodė, ne tik ligonio neiszgydo, bet, kaip pjaustant numirėlius persitkrino, dar ligą pakelia — todėl tai vėliaus pirmutinis vaistas likos uždraustas. Koch tirinėjo ligą toliaus ir ant galo, kaip dabar specialiszki vokiszki laikraszcziai paduoda, isztikro iszrado vaistą nog džiovos. Kol pradėjo jį taikyti prie žmonių, Koch pirma iszbandė ant kralikų, ir tik po iszbandymui ant žmonių pradėjo vartoti prie gydymo serganczių žmonių. Savo vaistą iszradėjas inczirszkie ligoniui po oda iszpradžią mažai, paskui vis daugyn. Po tokiam inczirszkiemui ligoniai pasitaiso, ir keletas buvo net tokių atsitikimų, kur galima spręsti, kad liga likosi su visu iszgydyta. Apie iszgydymą vienok galima bus spręsti tik vėliaus, jeigu liga nesugriž. Tuom tarpu užtenka paminėti vien, kad nuo to vaisto ligonis žymiai pasitaiso.

Anglijoj, miesto Portsmouth uostoj, darė dabar bandavones su povandenine kanuole. Kanuolė buvo nuleista ant jurių dugno ir ten užprovyta. Apie 100 yardų nuo jos sustatė teipgi po vandeniui isz storų medžių sieną ir už tos sienos pataisyta

buvo apaczia seno laivo. Iszszovus isz kanuolės, ant vandens pavirsziaus nebuvo girdėt nė jokio balso, tik pakilo czia daug putų. Tuom ką pamatė po szuviui labiausiai nusi-džiugo tie, kurie bandavones darė, taigi angliszkos laivynės apicieriai: pastatyta po vandeniui siena buvo sugriauta ir, apart to, kulka perlindo perdēm per už sienos pastatyta seną laivą, pramuszė abidvi jo sienas. Ateinancziöse karėse jau žmonės nepasiganedys szuviais ant žemės pavirsziaus, bet turbūt muszės lygiai jurių gelmėse, kaip ir ant oro. Daugelis szios gadynės iszradimų yra paskirtų vien ant žmonių naikinimo.

Garsus Amerikos iszradėjas, Edison, iszrado prietaisą, kuri sudrutina balsą kalbant per telefoną; prietaisus tą iszradimą prie telefono nereikia ant klausymo kalbos artintiesi prie telefono, nes Edisono prietaisa teip sudrutina kalbanczio balsą, kad iszrodo, lyg kad jis butu telefono viduryj ir isz ten kalbėtu. Prietaisą tą iszradėjas pramanė motografu.

Apsigyvenęs Londone inžinierius Marconi, italijonis, bet jau suanglėjęs, iszrado naują prietaisą, su kurios pagelba galima kur norint siųsti telegramą nereikalaujant su visu kasztų jungti dratais; dratus czia užstoja že-

mē arba upių ir jurių vanduo. Iszradimas tas rods ne naujas, nes dešimti metų atgal darė jau Prancuzijoje panasziąs bandavones, pasiremiami ant to paties, kaip ir Marconi, pamato, tik ezia isz syk nepasisekė ir ant toliaus geryti prietaisas bandytojams pritruko kantrybės. Marconi isz syk pradėjo daryti bandavones terp vietų netoli viena kitos ir kaip su tuo pasisekė, pabandė be drato siųsti telegramą in kitą vėl vietą per augsztą kalną. Dabar jau be jokių kliuczių gal be jokio drato siuntinėti telegramas in vietas ant 10 mylių toumo; toliaus vienok pasitiki ant tiek pageryti savo prietaisą, kad tolima nieko nesvers. Jeigu tas pasiseks, tąsyk ir iszsiuntimas telegramų daug pigiaus kasztuos, nes nereiks su visu vietų jungti dratais, taigi ir telegramus galima bus siųsti visur, ne tik ten, kur yra sujungtos telegrafų dratais stacijos.

Vienas angliszkas gydytojas surado bakcilius, arba ligos sėklas, naikinančius žmogaus plaukus, taigi bakcilius gimdanczius plikius. Su tais bakciliais darė jau dandavones ir jais užleisti kralikai umai nustojo plaukų. Daktaras tasai nori per ypatiszką auginimą susilpninti tuos bakcilius ir teip nusilpnintas skiepyti žmonėms, teip kaip szia dien skiepyja apsaugojimo rauples; jis tiki, kad pritaisius tą budą nebus daugiaus plikų ant žemės.

Jau nuo seniai žmonės laužo galvą, kaip galima apsisaugoti nuo kulčių. Seniaus, kada karabinai nemuszė teip smarkiai, ant to užteko plieninės blėkės, dabar jau tokia uždanga ne apsaugoja kareivio nuo kulčių. Porą metų atgal, vokietys, siuvėjas Dove,

buvo neva iszradęs tokį apsaugojanti nuo kulčių dengtuvą, kurį už 1½ milijono markių norėjo vokiszkam randui parduoti. Randas paskyrė tam tikrą komisiją ant iszbandymo Dovės iszradimo. Prie bandavojimų pasirodė: jeigu karabinas buvo užprovitats Dovės atsigabentais patronais, kulka isztikro nepramuszė to dengtuvo, bet jeigu juos atsineszė kareiviai, jis kulkos neužlaikė. Todėl tai vokiszkas randas ir nepirko to iszradimo. Dove nedavė niekam nutverti už savo dengtuvo, todėl ir nežinia, iszko jis buvo padarytas. Dabar jau ansai iszradėjas pasimirė, bet besistengianczių iszrasti tokį apsaugojanti nog kulčių dengtuvą atsiranda ir daugiaus. Chicagoj dabar daro bandavones su dengtuvu, iszrastu mūsų vientauczio zokoniko Kazimiero Žeglenio. Bandavonės su revolveriais pasisekė kuo geriausiai: Žeglenio dengtuvas revolverio kulčių neperleidžia. Dabar toliaus daro bandavones su karabinų szuviais. Bandavones tas daro oficieras Austrijos kariaunos Korvin Sarnceki; karabiną prie to vartoja tokį, kokį turi Austrijos ir Vokietijos kariauna. Kulka rods nepermusza dengtuvo, bet visgi inmusza duobutę ant lentos, ant kurios pakabytas. Taigi laike karės užsidengusį kareivį rods kulka ne pradurtu, bet visgi sudavus neapsaugotu jį nuo sutrupinimo kailų. Iszradėjas todėl pats dar nepasiganėdina dabartiniu savo dengtuvu, bet stengiasi jį ant tiek pageryti, idant jis galėtu apsaugoti žmogų ir nuo karabinų kulčių, kaip dabar jau apsaugoja nuo revolverinių. Mūsų vientauczio iszrastas apsaugojimo dengtuvas yra minksztas ir lengvas, lengvesnis už aną vokieczio Dovės iszrastą.

Naujausi patemyjimai apie planeta Marsu.

Vienas isz arcziausiu musu zemēs sziaus ir yra tie žingeidus kana- kaimynų dangaus ruimuose — yra lai, apie kurios paminėjome. Ta da- planeta Mars. Atsiradus arcziausiai lis skyriasi nuo kitų planetos pavir- zemēs iki jam yra 7,500,000 mylių; sziaus dalių savo rausva parva, ku- tik isz kitos puses, saulēs link yra rią ir locnomis akimis galima užtē- planeta Venus, labiaus galinti prie myti. Antras skyrius traukiasi ap- zemēs prisiartyti; atsiradus Venerai link planetos pavirsziu nuo ekvato- terp saulēs ir zemēs iki jai yra 5,500- riaus ant 40—50 laipsnio pla- 000 mylių. Isz visu planetų, ant tumos in pietus ir czia tai Marso mokslincziai jau nuo seniai yra didžiausio ant plane- atkreipē savo atydą; tasai musu zemēs tos pavirsziaus jurēs. Parva pavir- kaimynas iki sziol yra geriausiai isz- sziaus yra czia szviesiai arba tamsiai- tirtas. Toki mokslincziai, kaip di- palsza, kaip kur net juosva. Kiet- rektorius Nicos žvaigždzių temyjimo žemių czia nedaug, bet ant esanczių inrednēs, prancuzas Perrotiw, itali- kaip kur ne matyt kanalu, kaip tai yra jonis Schiaparelli, anglijonis Lowell ant sziaurinio to skyriaus ploto; kiet- per eiles metu užsiēmē tirinėjimu pla- žemiai czia neturi rausvos parvos, netos Marso. Pirmiausiai Schiapa- bet szviesesni ir baltesni negu ant relli ant jo pavirsziaus užtēmyjo pla- sziaurinio planetos puskulkio. Tre- cziaus ilgus kanalus, jungianczius ju- czią ir ketvirtą plenetos pavirsziaus- res su juremis; po keliu metu skait- dalis apima kietzemis baltos parvos- lius tokiu ilgu ir placzių kanalu pa- ir jie tęsiasi prie polių. Kanalai, sidaugino. Kaip toki kanalai galėjo žiurint per gerus žiuronus vis pana- pasidauginti, kaip jie galėjo priimti- sziais pasirodo viduriuose sziaurinio- tokį pavidalą, kaip tai matyt ant Mar- planetos puskulkio; bėganti parale- so, mokslincziai negalėjo iszaiszkyti, lizskai dvigubiejie atsimusza jau ne nes tokio apsireisztkimo nėra nė ant teip aiskiai. Iszēmus persikeitimus, musu zemēs, nė ant mėnulio. Taigi paeinanczais nog tirpimo ledų ir snie- gamtos pajiegos jų ir ant Marso sut- go pagal metu dalis, plotuose treczio ir verti negalėjo. ketvirto skyriaus planetos pavirszius nesimaino. Perijodizskai persimai-

Dabar vėl Nicos žvaigždiny- czios direktorius atsiuntē in Pary- žiaus Makslo Akademiją savo darbą apie darytus per eiles metu tēmyjimus Marso; pagal parvą ir iszžiurą pa- virsziaus, galima Marsą padalyti in keturis skyrius, isz kuriu viens nuo kito žymiai skiriasi. Du isz tokiu pavirsziaus skyriu yra ant sziaurinio ir du ant pietinio planetos puskul- kio. Vienas isz tų planetos pavir- sziaus skyriu traukiasi nog ekvato- riaus iki 60—80 laipsnio sziaurinės- platumos; ant viso to skyriaus pavir-

lius skyriasi nuo kitų planetos pavir- sziaus dalių savo rausva parva, ku- rią ir locnomis akimis galima užtē- myti. Antras skyrius traukiasi ap- link planetos pavirsziu nuo ekvato- riaus ant 40—50 laipsnio pla- tumos in pietus ir czia tai yra didžiausio ant plane- tos pavirsziaus jurēs. Parva pavir- sziaus yra czia szviesiai arba tamsiai- palsza, kaip kur net juosva. Kiet- žemių czia nedaug, bet ant esanczių kaip kur ne matyt kanalu, kaip tai yra ant sziaurinio to skyriaus ploto; kiet- žemiai czia neturi rausvos parvos, bet szviesesni ir baltesni negu ant sziaurinio planetos puskulkio. Tre- czią ir ketvirtą plenetos pavirsziaus- dalis apima kietzemis baltos parvos- ir jie tęsiasi prie polių. Kanalai, žiurint per gerus žiuronus vis pana- sziais pasirodo viduriuose sziaurinio- planetos puskulkio; bėganti parale- lizskai dvigubiejie atsimusza jau ne teip aiskiai. Iszēmus persikeitimus, paeinanczais nog tirpimo ledų ir snie- go pagal metu dalis, plotuose treczio ir ketvirto skyriaus planetos pavirszius nesimaino. Perijodizskai persimai- nymai apsireiszkia tik kanalu užim- tuose plotuose ir ant jurių. Pagal Perrotino patēmyjimą, didžiausi pla- netos persymainymai apsireiszkia teip pramytuose Libyen ir Lacus so- lis krasztuose ir jų aplinkinēse. Ant sziaurinio planetos puskulkio krasz- tas mokslinczių pramytas Vysium, kursai labiausiai kanalais iszrēzytas iszrodo, pagal Perrotino patēmyji- mus, kaip iszkilusi vieta. Czia tai tasai mokslinczius ir patēmyja persi- keitimą kietzemių parvos. Profeso-

rius Schiaparelli apgarsino savo tirinėjimus apie Marsą, kada tasai 1883—1884 m. buvo arčiausiai žemės. 31 d. Rugsėjo 1881—1882 m. laike žiemos ant siaurinio Marso puskulio Schiaparelli patėmyjo pasidvuginimą tulų kanalų, nors iš jų tik 18 galėjo matyti, bet ir čia patėmyjo jau 7 naujus, kurių pirmiausiai, kada pradėjo planetos paviršių tirinėti, su visu nebuvo. Tasai mokslinczius padarė žemlapį išsiskirstymo tų kanalų, ilgų ant szimto ir daugiau mylių, placzių 10 ir daugiau, išsikero jusių ir daranczių geometriszkas figuras, ką gamta niekaip padaryti negal. Ant galo vietose kanalų apimtose persikeiczia parva kietžemio pavirsziaus, taigi tuose plotuose turėjo pasirodyti augmens, kurių pirmiausiai del nedatekliaus vandens čia nebuvo. Taigi kas tuos kanalus padarė, kas juos veda teip, kad jie jungdami jures su jurėmis ir iszrrėžydami kietžemių plotus, juos vaisingais padarė? Argi gamta? Gamta geometrijos nesimokino, savo darbuose nesirupino apie geometriszkus pavidalus; ji ne tirinėja, kur žemė neturėdama vandens ne gal augmenų augyti. Gamta rupinasi apie visus reikalus, bet ne apie specijaliszkus

kokių nors krasztų. Taigi čia klatsymas, kas padarė tuos didelius ilgius ir placzius kanalus, kokių mūsų žemės gyventojai niekaip neinstengtu in teip umą laiką padirbdyti, nors prie darbo ir visus žmones suvarytu? Nieks kitas, tik gyvenanti ant tos planetos toki iszmintingi sutvėrimai, kokiais mes esame ant žemės. Kanalus tuos padirbo marsiecziai del padarymo vaisingais tų planetos krasztų, kurie del nedatekliaus vandens pastoja nevaisingais. Mars planeta senesnė už mūsų žemę, tai ir žmonės ankszcziaus atsirado, taigi ilgiaus gyvendami augszcziaus pakėlė mokslus negu mes, mūsų žemės gyventojai. Ką mūsų inženieriai dar ninstengia padirbti, marsiecziams, turintiems gal ir geresnes darbo prietaisas, tas atseina lengviaus. Tuom pasidarymą tų kanalų aiszkina szendien mokslincziai, nes kitaip jų iszaiszkviti negal. Ta nuomonė isztikro galbut ir teisingiausia. Mokslincziai neliauja tirinėjimų, žiurionai gerinasi ir ant žemės, taigi ateis laikas, kada mokslincziai be apsirikimo galės nuspręsti, kas yra jeigu jau ne ant toliausiai nuo žemės esanczių planetų, tai nors ant arčiausiai mūsų kaimynų.

Apie zemes senuma.

Pagal Kramsztiką raszė **Diletantas.**

(Tęsimas).

Mokslinykai nepasikakino Nilium, bet nog seniaus jau pradėjo tyrinėti delta kitos didelės upės, Mississippi, tekanczios per Sziaurinę Ameriką. Kiekviena jos prielauką, Red River, Arkansas, Missouri, Ohio ir kitos,

paczios per savę yra jau didelės upės ir drauge su savo vandeniun sunesza in Mississippi daug dumblo, kuri Mississippi sukrauna ties savo inplaukimu in Meksikos intaką, darydama tokiu budu delta, didesnę už Niliaus delta.

Jos plotis isznesza in 13600 ketvir-
tinių angliszkų milių, o gilumas ly-
ginasi 0,1 angliszkos milios arba
528 pėdoms. Karolius Lyell'is pri-
imdamas, kad upė kasmet sunesza
3,702,758,400 kubiszkų pėdų, apskai-
tė deltas amžių ant 67,000 metų; ir
nors paskiau tą skaitlių sumažino iki
33,500 metų, vienog virszminėtos su-
mos neskaito perdidele, o net savo
žinomoje knygoje, „Apie senumą žmo-
gaus“ tą skaitlių pakelia iki 100,000
metų. Be to, patyręs, jog ties Nat-
chez sluogsniuose, senesniuose už
deltos dumblą, atrasta žmonių kau-
lus, Lyelli's tvirtina, jog Sziaurinėje
Amerikoje žmonės jau gyveno pirm
szimto tukstanczių metų.

Dar didesnius skaitlius paduoda
Karolius Vogtas, numiręs priesz po-
rą metų garsus vokiszkas moksliny-
kas. Priima jis, jog gilumas deltas
sluogsnių isznesza 600 pėdų ir isz to
iszveda, kad delta tegalėjo susidaryti
per 126,000 metų; o kadangi ir czia-
tuloje gilumoje atrasta žmogaus
kauszą, sprendžia jisai, jog žmogus
toje vietoje gyveno jau pirm 51,900
metų.

Vienog tokioms didelėms atskai-
toms tikėti sunku. Pasiprieszino
joms du inžinieriai, Humphrey ir
Abbot, 1851—61 metuose tyrinėjusie-
jie isz paliepimo valdžios krasztus upės
Mississippi. Jų tyrinėjimai pirmu-
cziausiai parodė, kad upės sunesztas
dumblas neyra teip storas, kaip buvo
manoma pirmiau. Ties New Orleans
gilumoje 41 pėdos atrasta sluogsni,
pilną varliakauszių, — buvo tai ma-
rių dugnas, ant kurio susiklojo upės
dumblas. Kitose vietose užtiko
svetimus sluogsnius gilumoje 20
pėdų. Taigi gilumas sunesz-

to ant deltas dumblo, kurį pirmiau
apskaitydavo ant 528 pėdų, ta-
po sumažintas vos tik iki 20—40
pėdų.

Paskui tuodu mokslinyku apskaitę,
kiek dumblo Mississippi kasmet gali
sunesztiti ant savo deltas, ir palyginę
su dumblu jau sunesztu, iszveda, jog
Mississippi'es delta neyra senesnė
per 2460 metų.

Humphrey ir Abbot savo apskai-
tymus nelaiko už teisingus, numazy-
dami vienog amžių deltas nog szimtų
iki kelių tukstanczių metų, parodo,
jog apie senumą žemės isz deltų sprę-
sti negalima.

Griebėsi tada mokslinykai kitokių
budų tam tikslui atsiekti. Tyrinėjo
jie vandenkritį Niagaros, laipsninį
pasikėlimą marių dugno (pvzd. Bal-
tųjų marių), vulkanus, susikrovimą
geoliogiszkų sluogsnių ir tt., bet tuo-
tarpu, kad vieni veikmę tulo arpsi-
reisztkimo ant žemės apskaito ant mi-
lijonų ir szimtų milijonų metų, kiti
pasikakyna keliais, daugiausiai
keliomis deszimtimis tukstanczių
metų.

Toks vienog nesutikimas apskaity-
muose apie senumą tulų apsireiszki-
mų ant žemės nekenkia nieko moksl-
nykams priduoti veikmėms, apsi-
reiszkianczioms ant žemės, amžių
szimtų ir tukstanczių milijonų metų.
Bet tokiems dideliems apskaitymams
pradėjo pastaruose laikuose prieszin-
tis tuli mokyti vyrai. Isz jų Villia-
m'as Thomson, garsiausias dabar fizi-
kas, tvirtina, jog amžius žemės, nuo
laiko sukietėjimo jos žievės, t. y. nuo
valandos, kada ant jos galėjo atsirasti
pirmi gyvi sutvėrimai, nepervirszyja
15-10- milijonų metų.

Savo tvirtinimą angliskas fizikas remia ant: 1) vidurinės žemės szilumos; 2) pailginimo dieninio žemės apsisukimo ir 3) saulės iszleidimo spindulių. Prisižiurėkime tiems trimis Thomsono argumentams paeiliui.

Pirmą argumentą Thomson'as semia isz apsireiszkimų žemės szilumos. Insigilydami in žemę atrandame vis augsztesnę ir augsztesnę temperatūrą. Taigi sziluma isz vidurio žemės turi pamaži eiti in szaltesnes pavirszio vietas ir tenai skliestis po pasaulę; per tatau žemė pamaži nustoja savo szilumos, kurios didumą galima apskaityti. Tokiu budu, ant papėdės žinomų fiziskų tiesų, isz dabartinio temperatūros sudėjimo galima spręsti, koki sziluma vidurije žemės buvo pirm szimto tukstanczių ir milijono metų, teippat kaip galime ant tos paczios papėdės apskaityti, koks szilumos susidėjimas bus ateityje. Pagal naujausius isztyrimus sziluma viduje žemės kyta vidutiniai ant 1 laipsnio (pagal termometrą Fahrenheito) kas 100 angliskų pėdų; pasiremdamas ant to Thomson'as iszve-

dė, kad maž daug pirm 10 milijonų metų žemės pavirszis pradėjo stingti, o po kelių tukstanczių metų sustingo jau teip, kad tulose bent vietose galėjo ant jo atsirasti gyvos esybės.

Antrą savo argumentą Thomson'as paremia ant patyrimo, kad dieninis žemės apsisukimas yra ilgesnis, ne kaip pirmiau buvo. Szitą netikėtą apsireiszkimą patėmyjo mokslinykai isz apsisukimų mėnesio apie žemę; sulygino jie senus mėnesio užtemimus su naujais ir pamatė, kad mėnulis greičiau apsisuka apie žemę ant 12 sekundų kas szimtas metų. Tas patyrimas sukėlė ilgus bei karsztus ginczus, isz kurių vienog pasirodė, kad tas regimas mėnulio pasiskubinimas paeina netiktai, isz jo greitesnio sukimosi, bet teip gi isz mažesnio greitumo žemės apsisukimo paczios apie save. Nedidelis tai yra pasivėlijimas, vienog, kaip apskaitė Adams. per 16000 metų isznesza vieną adyna, t. y. už 16000 metų diena bus ilgesnė, nes turės jau ne 24, bet 25 adynas.

Pabaiga bus.

Graikai.

Viso svieto akys atkreiptos szendien ant mažos Grekų tautos, kuri kariauja su Turkais.

Kad turėti szioki tokį supratimą apie Grekų norus ir reikalavimus, reikia skaityti jų istoriją.

Istorija Grekijos yra labai žingeidi ir verta pažinimo, ypatingai dėl mus, Lietuvių, kurie kaip menama, kaip isz mus kalbos matyti, buvome Grekams labai artymais susiedais ir giminaicziais.

Grekai, kaip ir mes, Lietuviai, priguli prie Arių gentės ir nežinomuose, prieszistoriszkuose da laikuose atsi-

kraustė in dabartinę Grekiją, in Europą, isz Azijos.

Senovės Grekai buvo žmonės dideliai apszviesti, narsus ir garsus. Perėmus Egiptijonų ir Phenicijonų civilizaciją, Grekija paskiaus pati pastojo lopsziu civilizacijos visos Europos ir abelnai viso svieto. Grekijos rasztinykai, teplioriai ir politikieriai da ir szendien yra visais garbinami. Senas Grekų liežuvis yra mokinamas ir szendien da augsztesnėse mokslainėse.

Karės senovės Grekų su naminiaiis prieszais ir su svetimtaucziais, terp

kurių labjūs atsizymejo persai, veik visados buvo pasekmingos.

Žodžiu, senovės, arba, moksliszkai tariant, klesiszka Grekija buvo visame kame palaimyta.

Bet ketvirtame szimtmecije priesz atėjimą Christaus Grekija likos pamuszta per Makedonijos ciecorių Philypą.

Makedonai gyveno in sziaurę nog Grekijos, neprigulėjo prie Grekų tautos nė kas link budc, nė kas link liežuvio, vienog buvo Grekams artymais.

Szale Makedonų gret gyveno ir giminės Trakų, Dakų ir k., tarpe kurių szios dienos mokslincziai jieszko lietuvų tautos prosenių.

Užėmime Grekijos Makedonams Trakai gelbėjo.

Kaip žemesni apszvietime, Makedonai nors buvo Grekų pergalėtojais, greit vienog pasidavė kulturiszkai intekmei ir augsztesnėji makedonų luoma greit virto in Grekus.

Sunus Philypo, Alexandra, susijungęs su Grekais metuose 333 priesz Christų perėjo in Aziją ir užėmė visas piet vakarinės Azijos szalis ir sziaurinę Afrikos dalį.

Makedonai kardu skyrė kelią, o Grekai eidami su jais platino užimto-se szalyse savo grekiszką civilizaciją ir hellenizavo tas užkariautas per Alexandrą szalis net iki 11 szimtmecziui po Christaus gimimo, kol neužėmė tas szalis Osmanai — Turkai.

Beje, su virsz minėtu Alexandru baigiasi Grekų klesiszka istorija. Prasideda nauja. Grėkai, nors vieszpatauja ant visu savo apszvietimu, politiszko neprigulmingumo vienog užlaikyti ningali.

Nepoilgam po iszsiliuosavimo isz

po Makedonų valdžios, po kurios intekme da pasiliko ir po smert Alexandro, Grekai 146 m. priesz Christų papuolė po valdžia galingojo Rymo. Grekija ir visos jos provincijos pasiduoda Rymo ciecoriams.

Rymionys vienog, kurie vakaruoso didžiausią turi ant barbarų intekmę, rytinėse szalyse apsileidžia Grekais.

Rymo viszpatystė tuose laikuose politiszškai pati viena buvo ponia viso civilizuoto svieto, kulturiszkai vienog skyrias in dvi dali; vakarinę — Rymo ir rytinę — Grekų. Teip paskiaus Rymo ciecoriai ją ir politiszškai pasidalino.

Prastojus politiszko buvio, Grekija prastėjo greit ir tyrai tautiszko charakteriaus, kada, isz vienos pusės, pradeda maiszyties su užkariautojais savo Rymėnais, o isz antros, su sziaurėj gyvenancziais Makedonais, Trakais ir kitais.

Ciecoriai Rytinės Imperijos m. 330 po Chr. pernesza savo sostą in Konstantinopolį, in Trakų žemę ir, teisingai, nevadina tos hellenizuojancziosi (virstanczios in grekus) vieszpattytės Grekija, o tik duoda jei naują vardą Bizantijos.

Nog treczio szimtmeczio prasideda ant piet rytinės Europos užėjimai barbarų.

Metuose 251 Gudai (Gotai) užima Dakiją ir Trakiją, pereina per Makedoniją ir pasiekia net Athėnus. Užsilaikyti Grekijoje Gudai nebegalėjo ir iszvyti isz ten apszistėjo Dakijoje.

Jeigu mus lietuvių proseniai tiktrai paeina nog anų Dakų (Dzukų), kaip paskutiniuose laikuose mokyti tvirtina, tai nekada kitada, kaip tik Gudam jų žemę apėmus, prasitraukė jie in sziaurę in szendieninę Lietuvą ir

iki sziam laikui da Gudų vardą su pa-
niekinimu minavoja.

In kiek laiko po tam užėjo vėl tas
szalis viską naikinantieji Gunnai,
paskui Bulgarai, turoniszko paėjimo,
paskui Avarai, paskui Slovėnai, ku-
rie teipgi beveik visi net in vidų Gre-
kijos prasismelkdavo, iki pagalios
neužėjo tas szalis Turkai, metuose
1453 užimdami Konstantinopolį, o su
laiku ir kitas Grekų provincijas ir
salas.

Galybė ir intekmė Grekų nog tada
nyksta. Apszvietimas puola žemyn.
Grekai, kaip lygiai ir kiti grekiszcai
— bizantiszkosios vieszpātystės gy-
ventojai, vereziami in islamizmą (Tur-
kų tikėjimą), pastoja Turkais.

Po tokių teip didelių permainų,
nėr dyvo, kad Grekai ninstengė už-
laikyti nė tyrą grekiszką kraują, nė
gryną grekiszką senovės kalbą.
Szendien skaitlius jų visiszcai suma-
žėjo, o kaip Fallmeyeris, Grekų žė-
mės žinovas, kalba, dabartiniai Gre-
kai ēsą daugiaus Slavais nei Grekais.
Musų laikų tyrinėjimai rado, jog
Fallmeylio tvirtinimas nėra teisingas,
buk vienog kaip nebuk, reikia pripa-
žyti, kad Grekai svetimai intekmei
dideliai pasidavė.

Szendieninė Grekija skaito neką
daugiaus kaip vieną ir pusę milijono
duszių ir susideda isz trijų atskyrių
tautų: Grekų, Albanų ir Rumunų.

Dabartiniai Grekai, kaip raszo
Freemanas, paeina daugiaus nog se-
novės Grekų. Jų yra daugiausiai.

Rumunai arba Valakai ēsą Trakis-
zko paėjimo. Gyvena jie sziaurinėj
Grekijos dalije. Užsiima ganeva.
Vilki pilkas sermėgas ir kalba vala-

kiszcai. Yra jų Grekijoje in 25 tūk-
stanczius.

Sziaurvakariniam Grekijos pakrasz-
tije gyvena vėl Albanai arba Arnau-
tai. Yra jų in 100 tūkstanczių. Užsi-
ima daugiaus žemdarbyste nei ga-
neva.

Tokiu budu matome, kaip toj kitą
kart garsi ir apszviesta Grekų tauta,
kuri plėtė savo intekmę Azijoje iki
kalnų Gimalajų, Afrikoj iki Abessini-
jos, Europojej iki Ledinių Rusijos ma-

Grekijos žemlapis.

rių, (Russai nog Grekų tikėjimą ir
apszvietimą prēmė); dabartės sumažė-
jo ir sunyko; ir matome vėl, kaip at-
mydama savo senovės garbę, po dau-
gelio szimčių metų vergijos pabudo ir
iszdryso net pakelti ginklą priesz sa-
vo prispaudėjus — Turkus, kad isz-
liuosuoti kelis tūkstanczius savo bro-
lių da ir szendien pasiliekančių po
turkiszku jungu.

J. Ž.

Europos Lietuviai.

Kartas nog karto Chicaginėj „Lietuvoj“ galima užtėmyti karčius išsmėtinėjimus Europos Lietuvos inteligentams, kad jie per menkai rūpinasi apie savo tėvynės ir brolių labą. Tas yra szventa teisybė.

Mes vargszai, iszeiviai, atėję in svetimą szalį be prutės, mes nemokyt arba menkai ką mokyti, mes negirdintieji vaitojimo savo persekiojamų brolių, nematantieji jų aszarų, mes budami toli nog tėvynės, maitydamiesi svetimos žemės duona; atmename vienog Lietuvos vargus ir bėdas, atmename persekiojamų brolių vaitojimus ir darbuojamės del tėvynės, kiek kuris galime.

Jug be pagyro, drąsiai galimetarti, kad lietuviszkasis krutėjimas didesne dalia szendien apsireiszkia Amerikoj.

Amerikos lietuviai, kurių yr niekad medaugiaus kaip 60 iki 100 tukstančių, instengia užlaikyti 7 liet. laikraszczius, iszduoda kas mėno po keltą naujų lietuviszkių kuygų, iszduoda rasztus garbingų Lietuvos rasztinykių, apie kurių iszdavimą Lietuvos visuomenė svajojo, bet ir sujungtomis spėkomis niekados anų nevaliojo iszleisti.

Amerikos lietuviai parupina knygas net svetimose kalbose apgynime lietuvystės, kaip ve lenkiszkoj: „Polacy i Litwini“ ir maskoliszkoj — „Polożenie litowskago naroda v russkom gosudarstwie,“ kuri tai pasku-

tinė knyga yra svarbi nevien apgynime lituvystės, bet visados turi ir turės didelę svarbą teipgi ir maskoliszkoj bibliografijoj, jeigu ne kuom, tai nors tuomi, kad tai yra pirmatinė iszleista Amerikoje maskoliszkoj kalboj knyga. Ant jos maskoliai turi atkreipti savo atydą.

Amerikos lietuviai rūpinasi apie palengvinima buvio savo brolių Europoj ir, atsitikus progai, siunczia pas carą protestus ir peticijas. In Amerikos lietuvius szaukiasi praszydami pagalbos, persekiojami Latvijos gimnazijose mokytiniai, szaukiasi emigrantai, keliaujantieji in Ameriką ir, pagal mūsų silpnas spėkas ir mažą skaitlių, nors menkutele pagelbą apturi.

Amerikos lietuviai tveria draugystes ir rūpinasi apie platinimą lietuviszkių rasztų tėvynėj konopigiau-siai.....

Kodel gi Europos lietuviai prie viso ko to neprisideda?... Jeigu Lietuvoj nēr galima, kodėl Europos lietuviai netveria paslaptus susirizimus, draugystes ir prie mūsų neprisideda, kodėl jie nors paslaptoms nerenka aukas ant lietuviszkių dalykių, kodėl jie rasztais mus nepagelbsti, kodėl jie prie mus niekuomi neprisideda; kodėl jie visiems valdzios neteisingiems prisakymas teip lengvai pasiduoda? — mat, ve, jie bijosi maskoliaus, o inteligentai, jaszkada-

mī sziltų vietų, ant atlikimo tėvynisz-
kų reikalų neturi laiko!

Lietuva, kas bus su tavimi toliaus,
jeigu tavo vaikai, cziulbiantieji da ir
szendie tavo krutis, valgantieji tavo
motiniszką duoną, apie tavę vargszė
teip mažai rupinsies? Kas bus, jei-
gu tavo vaikai bus ir toliaus teip bai-
lus ir menkai bos apie tavo priespau-
das ir tavo mažesniųjų vaikų, savo
brolių, apszvietimą?

Purijame mes ant maskolių, jog jie
kiszasi in visus lietuvių reikalus, ir
skriausdami mus užima Lietuvoj vi-
sas, net privatiszkas, institueijas, urė-
diszkas vietas, bet jie užima tankiai
tas vietas dėlto, kad lietuviai jų už-
inti nenori arba užėmę jas apleidžia;
maskoliai spaudžia ir skriaudžia mus
teip sunkiai tankiausiai dėlto, kad
isz mus pusės nėra jokio pasiprieszi-
nimo.

Teisybė, didelė yra galybė masko-
liszkosios valdžios, bet mus mokyti

inteligentai privalytu jog jau žinoti,
kad sziuose laikuose suvienyti tautos
reikalavimai ir norai pasirodo stipres-
niais ir galingesniais už kareiviszkus
bagnietus; privalytu suprasti, kad
sarmata yra neatiduoti skolos Lietuvos
darbinykui, kurs juos in mokslus isz-
leido, ponais padarė, jiems sziltas
vietas pagamino; privalytu mus inte-
ligentai turėti pajautimą, kad ap-
szviestam žmogui sarmata yra suszu-
niszku nusižeminimu visur ir visame
savo prispaudėjo kojas laižyti.

Pagalios, vyrucziai, jeigu nenorite,
bijotės prasizengti prieszais masko-
liszką valdžią, dirbdami del
tevnės „nelegaliszku“ (?) bu-
du, yra daug legaliszkų darbų
ant tėvynės dirvos, už kurių
nuveikimą maskolius jus nemusztu,
nė nebaustu, todėl jusų atsakymai ant
kiekvieno musų paraginimo, kad da-
padėtumėte mums tėvyniszkuose dar-
duose, jog „bijotės maskoliaus,“ nie-
kados jus neiszteisina.

Vietiniai rupescziai

Reikalas spaustuvės Prusuose.

P. Žiemkentis nog seniai jau ragi-
na per Vienybę Amerikos lietuvius,
kad sudėję pinigų pirktu Prusų Lie-
tuvoj spaustuvę, kuri galėtu pigiai
spaudyti lietuviszkas knygas ir ant
kiek būtų galima be pelno jas žmo-
nėms pardavinėtu. Rinkimas pinigų

butu atliekamas per pardavimą akci-
jų. Europos vienog lietuviai Varpe
nurodo, jog uždėjimas tokios spaus-
tuvės Prusuose butu labai sunkus, o
gal ir suvis negalimas. Isz Ameri-
kos laikraszezių lig sziol tam užma-
nymui pritarė tik Lietuva ir Rytas.

Kooperatyvyszka farma.

Rytas vėl 15 n. paduoda rodą Ame-
rikos lietuviams, kad susidėję kokia
50 lietuvių po \$ 100 arba 200 dor.
pirktu kur geroj vietoj didelę farmą
ir padarus del apdirbimo tos farmos,

o eitu ant farmų dirbti, kas
sziuose bedarbės laikuose angliaka-
syklose ir virszutinėse dirbtuvėse,
sako, labai apsimokėtu. Anglai nog
seniai jau turi tokias farmas.

Lietuviszkų knygų išdavimai.

T. M. D. pyksta ant Garso, apie ką skundžiasi Vienybėj ir Varpe, kad Garsas pradėjo spaudyti Donelaiczio rasztas, kuriuos butu malonėjus izduoti ir T. M. D. Donelaiczio rasztai jau iz po spaudos izžėjo ir iz to lietuviams tik džiaugsmas gali buti. Kaip man rodos, tai, sziuose varginuose del mus laikuose, mums suvis neprivalytu žiurėti, kas darbą nuveikė, gerai, bile tas tik likos syki atliktu. T. M. D. sanarys priminė Garsui S. Dankanto biografiją. Garsas, macziau, jau spaudina ir tą, pri-

mys da ką, ir tą atspaudys, --- matyt tad, jog Garsas eina ranka in ranką su T. M. D. ir juo daugiau knygų Garsas atspaudys, juo menkiaus darbo liks T. M. D.

Iszduoda szendien knygas Lietuva, izzduoda Garsas, izzduoda Vienybė, izzdavinėja Susiv. L. A., ketina izzdavinėti T. M. D., o dirbdamos kiekvieną izz tų inrėdinių atskiriam, visos turi tik vieną mieri ir dirba tik viena darbą: kad pakelti liet. literaturą ir apszvietimą mūsų žmonių tarpe.

Balsai izz Tevynes.

Kražiecių kankytojas mirė.

Visi mus laikraszcziai pereitą mėnesį džiaugsmingai praneszė, kad 31 d. Kovo (12 Břlandžio) pasimirė Lietuvos budelis, Vilniaus jeneral-gubernatorius Orževskis.

Inpėdinis garsaus lietuvų koriko Muravjovo, persekiotojas katalikiszko tikėjimo, prispaudėjas ir persekiotojas mūsų tautystės, pirmutinė priežastis Kražių skerdynės, bjaurus izz tvirkėlis — Orževskis jau negyvena. Pirsztas Dieviszkos teisdarystės jį pasiekė.

Nėra ką placziaus raszyti czion apie darbus to Lietuvos nevidono, del amžino vienog papeikimo ir paniekinimo jo ypatos, paduosime jo paveikslą Tėvynėj. Tegul tas jojo szlyksztus paveikslas mūsų tėvyniszkame laikrasztije buva teip, kaip baidyklė žvirblių Lietuvos laukuose, tegul grasina visus lietuvius nog mažiausio prielankumo del maskolių val-

džios, kuri Lietuvoj paskutiniuose metuose buvo insikunijusi piktoj dvasioj Orževskio.

Lietuvos budelis Orževskis.

Skundikai.

Nekokis Jurgis Lauraitis ir V. Seliokas, buvęs vagis ir katoržnykas, vėl padarė daug blėdies dėl lietuvystės. Tiedu nevidonu išdavė maskoliams kelis platintojus lietuviskųjų knygų. Iš tos priežasties Adomą Smalenską, Joną Lietuvniką ir jo pacią Oną žandarai jau suėmė ir pasodino in kalejimą. Aną Lietuvniką išvežė net in Plocko kalinį dėl politiskųjų prasikaltėlių.

Iš tos teipgi priežasties keliose vietose Suvalkų gub. atsitiko kratos. Pirmiausiai buvo krata Marijampolij, szpitolės namuose prie Mariampolio klostoriaus. Kresti pacziame klostoriuje žandarai ir virszinykas neturėjo valdžios. Toliaus Naumieszio, Marijampolio ir Vilkaviszčio žanda-

rai, žemskiai ir kitokie maskoliaus tarnai krėti Sintautų kleboniją, szpitolę ir abelnai visą miestelį jaszkodami lietuviszkų knygų ir žinomo Lietuvoj Juozo Kanclieriaus, už kurio išdavimą buk net 100 rublių paskyrę. Buvo teipgi krata pas Skrincką Tabunėliuose ir keliose kitose vietose. visur vienog be pasekmės.

Žmonės Lietuvoj, matydami maskoliskų sudų neteisybę, tankiai patys padaro suda ant vagių. Išdavikai ir maskolių szpiegai, kaip anas J. Lauraitis ir V. Seliokas, yra szimtą kartų arszesniais už vagis žmogždzius, nes visą mūsų tautą skriaudžia ir žudo. Kodėl lietuviai su jais teip szvelniai apseina?

Caro mylista.

Pernai 14 d. Berz. asesorius ir trys urėdnykai, kaip raszo „Tėv. Sarg.“, suėmė žmogeli važiuojantį in Traszkunus, pravarde Uzdrą, pas kurį rado 3 knigeles gyvojo ražaneziaus ir laiszką pas kn. Domarkį, Rugavos kamendorių. Laiszke buvo paminėtos kelios liet. knigos, bet paraszo jokio nebuvo ir nežinia kas jį kunigui siuntė. Uzdra teisinosi, kad jam tą laiszka suteikęs kokis nepažystamas žmogus, kad perduotu kunigui. Pas kunigą Domarkį buvo krata, bet nors kratytojai nieko užginto nerado, vie-

nuėjo in Vilniaus Palatą, kur, nerodę priesz jį jokių aiszkių darodymų, sudzios atsiszaukė prie augszcziausios valdžios t. y. prie caro, kur ir be darodymų moka apkaltyti. Nusprendimas per Kauno gubernatarių parėjo Vilkmergės spraunkui toks: „kn. Domarkas, nusidėjęlis priesz vieszpattytę (gosudarstveny prestupnik), kad butu uždarytas Krėtingos klostoriuje ant 6 mėn., o paskui paduotas atvirai policijos prieziurai ant 5 metų aprinktoje sau vietoje, iszėmus sziaur-piet. vakarinį kraszta.

Caro dovanos.

„Ukininkas“ pranesza, kad lietuviai Suvalkų gubernijos po caro apvainikavymui dziaugėsi isz numažinimo ant 10 metų žemės mokeszių, apie ką buvo pagarsyta iszleistame apvainikavimo dienoje ciecoriaus manifeste. Tuom tarpu pasirodo,

kad tas visas manifestas Maskolijos yra vien prigavystė. Žemės mokesčiai likosi numažinti, bet ant tiek jau pakelti sienpinigiai. Todėl kaip buvo, teip ir pasilieka. Žmonės privalo dziaugties bile naujų mokeszių ant jų neuždėta.

Lietuviai svietur,

Laiszkas isz Anglijos.

Tamsta manęs praszei, idant apskycziau apie Anglijos lietuvių gyvenimą. Asz tamstos praszymą iszpildysiu, pasistengdamas viską apraszyti nors trumpai.

Du metai atgal asz gyvenau Anglijoj, mieste Glasgow, trejis metus. Tuom kartu lietuvių buvo czionais visai menkai. Iszsiilgęs savo prigimto kraszto, asz iszvažiavau atgal in Lietuvą pradzioje 1895 m. Esmi rubsiuvys, taigi sugryžęs in tėvynę apsigivenau Trakų miestelije, Kauno gubernijoje (?), ir pradėjau varyti savo amatą. Isz pradzių sekėsi gana gerai, bet toliaus, kaip užjuto žydai, kad krikščionis pradėjo daryti su jais konkurenciją, užgulė ant manęs su visų pragaru, sandė iszgamas, idant atkalbinėtu žmones, kad man neduotu darbo. Numazino prekes ant siuvinimo, žodžiu, kaip tik inmanydami man kenkė, teip, jog pagalios, asz ir vėl apleidau Lietuvą; ir 1896 m. Geg. m. pribuvau vėl in Angliją, in savo seną buveinę Glasgow. Sziuom kartu lietuvių czion radau diktokai, bet kas liudniausia, kad jokio tautiszko supratimo jie neturėjo. Dvasiszikai ir buvo teip nupuolę, kad tuli jau po kelis metus nebuvo atlikę szv. iszpažintį. Asz tada pakalbinau kelis lietuvius ir mes padavėme praszymą pas kn. Hughes, idant pributu pas mumis, dėl iszklausymo iszpažinties. Kn. Hughes, vokietys, bet gerai kalbąs lietuviszkai, ant treczio mus praszymo pribuvo in Glasgową. Koks dziaugsmas buvo žmonelių, iszgirdusių kalbant kunigą lietuviszkai! Po sustiprinimo kn. Hughes dvasiszkuo-

se reikaluose, mes pradėjome po truputį darbuotis. Pabaigoje preitų metų du lietuviai važinėjom po visas aplinkines, kur tik randasi lietuvių ir pradėjome tverti lietuviszką parapiją. Darbas szis pasirodė gana sunkus. Teisybė, daugelį atradome, kurie mūsų mierį pagyrė, kitigi koliojo mus ir žiūrėjo ant mus, kaipo ant savo baisiausių nevidonų. Važinėdami paėmėme su savim 32 N. „Vienybės“ ir 8 Šasiuvas „Tevynės Sargo“ ir kur suprantantesniems dailinome, rodydami apie lietuvių darbus.

Prisirasziusiejie prie parapijos mokėjo po du 2 penu del insteigimo dvasiszko ir svetiszko turinio kniugyno. Kelionėj užtrukome dvyliką dienų. Per tą laiką atradome lietuvių, apart Glasgow, da trylikoj vietų, tai yra, trylikoj misetelių. Czion turriu pasakyti, jog mūsų misija isz dailies nusisekė. Dieną 20 vas. 1897 m. turėjome visatina susirinkimą ir paskirėme kiek vienoj vietoj po tris vyrus del rinkimo pinigų ir vedimo tvarkos. Vidurinis komitetas bus Glasgow'e, teiposgi kasa bus tik viena. Prie parapijos mokanczių vyrų turime 500, o kartu su moterimi ir mažais vaikais in 750. Parapijos kasoj jau yra 30 svarų sterlingų [in 150 dor.] Kunigą jau sulaukėme lietuvių ir paskyrėme jam mokėti 14 svarų (in 70 dor.) ant mėnesio algos, bet tuom tarpu da negalime susitaisyti su Glasgow'o vyskupu, kadangi jis nenori mūsų kn. priimti in savo vyskupystę; sako, jog užtekę tėvo Hughes, kurs atsilanko pas mus tik

du kartu ant metų, kuom mes, žino ma, neesame užganėdyti. Ketinam skūstis in augsztesnė valdžią. Tiek sziuom tarpu apie musų krutėjimą; platesnes žinias apturėsite per „Tėvynės Sargą“. Su Diev. B. S.

Lietuviai Samaroje.

Varpas 1 N. sz. m. raszo, kad gilume Maskolijos, Samaros gubernioj yra didelis kaimas — Cziornaja Padana, lietuvių apgyventas. Paeina tie lietuviai nog Anyksezių, Kauno gub., isz kur po lenkmečiu 1863 m. buvo iszsiūsti in Samaros gub. Iki paskutinio laiko nė vienas to kaimo

lietuvis neapsivedė su maskalka. Merginos isztekta už savo kaimo vyrų lietuvių arba keliauja in Lietuvą. Vaikus siunczia isz czion mokyties in Panevėžį arba in Sziaulius. Gyvena gana gražiai, užsiminėdami pramonyste ir prekyste degtinės.

Kolionijos Mogilevo gubernijos.

Tėvynės Sarge, N. 3 sz. m., randame žinią, jog Mogilevo gub. ir ēsą daug lietuvių, kurie priesz 20 metų susidėję nupirko nog ponų dvarą ir potam pirktais laukais pasidalino. Babinavyczių parakvijoje yra in 2000 lietuvių. Truputį po mažiaus ēsą Toliczinsko, Czezersko, Radomlio, Szklovo ir keliose kitose parakvijoše. Lietuviai kunįgai pasako tiems lietuviszkiems kolionistams pamoklus lietuviszškai, bažnycziose giesmės ir ranczius yra giedami tankiausiai lietuviszškai. Namiej, teip kaip ir Samaros lietuviai, vartoja tik lietuviszką kalbą, laikosi didelėj vienybėj ir nēra girdėtas daiktas, kad kuris isz jų priimtų pravoslaviją. Paskutiniam laike Magilevo gub. likos užginta katalikams laukus pirkti, ir tokių budu kolionizacija lietuvių in tą krasztą tapo sustabdyta.

Lietuviszka kronika.

§ „Przeгляд Wszechpol-ki“ paduoda žinią, kad tarpe ukvatnykų kariaujanczių su grekais prieszais turkus yra ir lietuvis, buvęs studentas, Justinas Jaksztys.

§ Isz Seinų raszo in Amerikos liet. laikraszczius, kad dvasiszkoj seminarioj lietuviams klierikams ēsą uždrausta lietuviszškai kalbėti.

§ Lenkai besitaikydami su maskoliais rengiasi statyti paminklą garsingam dainiui Ad. Mickevycziui tarpe kit kur, teipgi ir Kaune. Moskoliai raszo kad Mickevyczia gimęs Lietuvoj, buvęs geriausiu tarpinyku susiartinimo lenkų su maskoliais.

§ Nog Liepos mėn., szių metų, žydiszkos karczemos Lietuvoj bus panaikytos, randas paims pardavinėjimą degdinės in savo nagus. Ar iszto bus lietuviams blogiaus ar geriaus, pamatysime.

§ „Lietuva“ raszo, kad maskoliskasis rėdas draugystę „szirdies P. Jezaus“ pripažino už labai pavojingą ir paskyrė didelę bausmę už prigulėjimą in tą draugystę. Ta draugystę maskoliai jau seniai persekioja.

§ Draugystė „Byrutė“, Prusuose, dienoj paszvēstoj atminimui ciecoriaus Viliaus I, buvusi užkviesta per policija ant parodos Tilžėje. Laike

Atsisz aukimas.

parodos trys vyrai szarvuoti, apsimovę szaszokais, su raguotinėmis rankose neszė draugystės karūną „baltos, žalios ir raudonos“ spalvų. Dr. Byrutės ir lietuviszkųjų spalvų vokiečiai prieš keletą metų dideliai nepkentė - matyt ilgainiu su anais apsirato.

§ Pereituose metuose Vilniuje buvo 152,550 gyventojų. Tame skaitliuj katalikų buvo 45,401, maskolių 24,038 ir žydų 77,151. Daugiausiai Vilniuje yra žydų.

§ Lenkai grovai Starzynskis ir Potockis gavo nog caro ypatingą daleidimą, kad gali iszpirkti prigulėjusius kadaisi jų pamilijai dvarus Lietuvoj. Lietuviams tokių ypatingų daleidimų caras nesuteikė.

iki — § Paskutinėse žiniose „Przegląd Wszepolski“ pranesza, kad valscezionys isz rytinės dalies Vilniaus gubernės ir isz Baltgudijos vėl sujudo, kad kraustyties in Siberiją. Maskoliai seniai to geidžia, kad mus visus isztremti in Siberiją ir dideliai isz to džiaugiasi, kad neiszmanėliai žmonės in ten patys kraustosi.

§ Kn. Sereiką, Titavėnų kleboną, maskolių valdžia, kaip pranesza „Tėv. Sarg.“, pasodino ant 2 metų in Kretingos kliosztorių už taisymą szv. Jurgio koplyczios [za poczinku kaplicy sv. Georgijai].

§ Pagal Garso skaitlių ant emigrantų namo yra prizadėta jau § 518.77. Bet, tik prizadėta. Paskutiniame laike kas tai ir prizadai apsistojo.

§ NewPhiladelphijos lietuviai pradėjo jau statyti lietuviszką bažnyčią.

§ Susiv. L. A. turi kasoje jau 3,000 dor.

Sziuomi atsiszaukiu į visus brolius lietuvius, kurie iszėjo isz tėvynės da prieš 1869 metus, ir atkeliavo į szią Amerikos žemę, praszydamas jų kad butu taip malonus, apraszytu savo kelionę į Ameriką ir man tai prisiųtu. Jei kuris nemoška raszyti, tai kitam padiktuo- kit.

Malonėcziau, kad laiszkuose butu atsakyta ant szių klausymų:

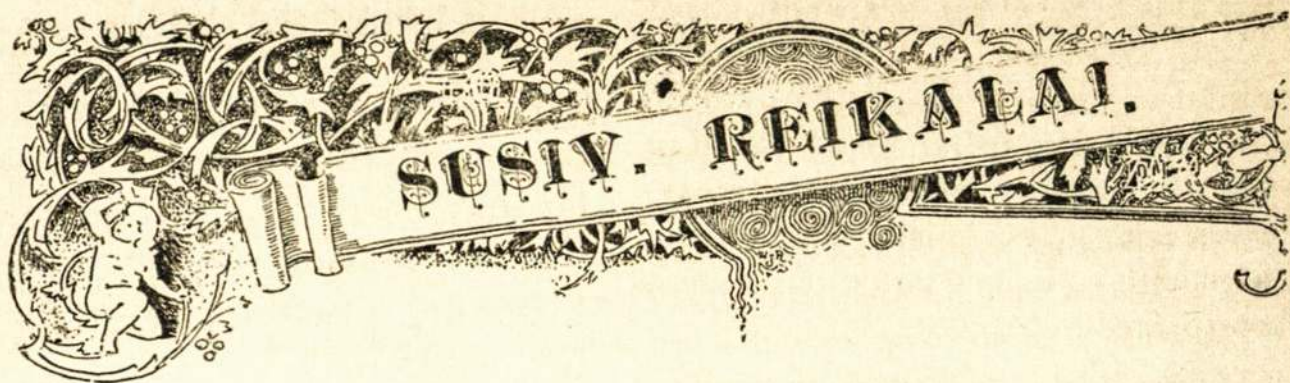
Kokiame kaime ir kokioje parapijoje esate gimę? Delko isz tėvynės keliavote, nog vaisko ar del kokios kito kokios priezasties?

Isz kur jus dažinojote apie Ameriką? Apraszykite jei kas buvo akyvo jusų kelionėje? Kur gyvenote, ką dirbote? Ar radote jau Amerikoje tuomet kokius lietuvius, kokios jų pravardės? Apraszykite visus savo anų laikų vargus? Pagal iszgalę, asz jums ant atminties nors po knygelę už tai prisiųsiu.

Kun J. Zilinskas

P. O. B. 103

Mt. Carmel, Pa.

Atsiszaukimas.

in lietuviszkas spaustuves.

Komisija aprinkta del sudavadiji- mo konstitucijos S. L. A. savo darba jau užbaigė. Konstitucija yra parengta in spaudą. Užima 11 raszytų puslapių; in puslapį 31 eilutė; in eilutę daug maž 48 litaros. Atsiszaukiamė in liet. spaustuves, kuri norėtų minėtajį darbą spaudyti, teprisiunczia prekę.

In sanarius naujai tverenciuojusi draugysezių.

Broliai, kurie tveriate ar mislinate tverti draugystes broliszkos pagelbos, perskaitykite pirmiaus konstituciją Susivienyjimo L. A.!

Kam, kam, bet draugystėms yra labai naudinga prigulėti in Susiv, nes: 1), draugystė gauna uždyką Charterį, 2), jeigu sanarys draugystės, prigulinczios prie Susiv., iszvažiuoja in kitą miestą, kur ir yra tokia draugystė, tai toj priima be užmokesties už insiraszimą, 3), pasimirus, apart pakavojimo nog vietinės draugystės, sanarys gauna isz Susiv. 150 dor. posmertinės.

Gyvenime visados reikia elgtiesi vienijimo!.....

In Lietuvius.

Daugumas isz lietuvių nesiraszo in meta, o kiek Susiv. — „Związke“ Susivienyjimą savo brolių lietuvių, reikia kas met kiekvienam iszmokėti bet priguli prie lenkiszko „Związko“ nog 18 iki 24 dor. o Susiv. tik 2 dor.

Tokie paprastai sako, kad „Związkas“ moka 1000 dol. posmertinės, o Susiv. moka tik 150 dor. Bet asz jus, broliai, paklausiu, kiek „Związke“ kiekvienas sanarys iszmoka per Taigi jeigu mes imtumem nog sakarių teip kaip „Związkas“ po 150c. ir 2dor. kas mėno, tai mažiaus 1500dor. galėtumem mokėti.

Lengvesnių iszlygų, mieli broliai

lietuviai, jokis Susiv. negali paduoti, kaip kad paduoda mus lietuvių Ameriko Susiv., o daro tai vis tik dėl naudos ir dėl meilės savo brolių, žinodamas ir atmydamas, kad — vienybė, tai yra stiprybė.

Sanariai prisirasze prie „Susiv.“ nog 1
Balandžio iki 1 Gegužio.

Brooklyn, N. Y. kp.	
1	Antanas Melnykevyczia. 2,00
2	Ona Lauskuvienė. 1,00
Terreville, Conn. kp:	
1	Vincas T. Gilevyczia 1,00
Phila da, dr. sz. Juoz.	
1	Tadeus Speczius 1,00
Mahano y City, kp:	
1	Agota Pacentiene 1,00
2	Marė Mockaicziutė. 1,00
Northampton, Mass. kp:	
1	Jurgis Naginskis 1,00
2	Ona Czesniulevyczienė. 1,00
Detroit, kp:	
1	Jurgis Szalaszevyczia. 1,00
Boston, dr. Vyt.:	
1	Antanas Andriusziunas. 1,00
Elizabeth, kp:	
1	Juozas Trauckevyczia. 1,00
Phila da, kp:	
1	Aleksa Kuržinskis. 1,00
Worcester, Mass, kp. (nauja):	
1	Vincas Griszkevyczia 1,00
2	Petras Buklieris 1,00
3	Aleksa Kamarauckas 1,00
4	Adomas Avieta 1,00
5	Juozas Simniskis. 1,00
Chicago, kp:	
1	Andrius Kerulis 1,00
2	Domicelė Milinienė. 1,00
Brighton kp:	
1	Marė Kupstienė (mėn. Saus.) 1,00
Luzerne, kp:	
1	Marė Daugelienė (mėn. Saus.) 1,00

Viso 21

PERSIKELE.

Wilkes Barre kp. in Wanamie:
Juozas Ulevyczia ir O. Ulevyczienė.
Northampton in Worchesteri:
Juozas Alenskas, Ona Alenskienė,
Jon. Vieraitis ir Jon. Kelduszis.

Pasargos. § Suspenduoti t. y. nepilni sanariai posmertinės negauna ir reikalauti anos neturi jokios tiesos.

§ Suspenduotiems sanariams organo nesiuncziam.

§ Nekurie atsiszaukia, nori, kad organe butu gacsyti vardai ir pravardės suspendotų sanarių. Mes tai galėsime iszpildyti tada, kad suspendotų bus menkiaus, o dabartės diktoką dalį vietos Organe suspendotų sanarių vardais užimti nenorime. Berods, lengvai yra žinoti patiems sanariams, jog tie, kurie nemoka czvertinės mokes ties 50 c., yra suspendotais. Tuos man rodos žino ir kuopų vyriausybės. Jeigu gi kuri kuopa turėtu kas link suspendotų sanarių kokią abejonę, tai praszau per laiszką kreipties pas Susiv. sekretorių, o jis jų vardus paduos per laiszką.

§ Iszsiuntinėjome jau in didesnes vietas ant vardo kuopu prezidentų „paukvatijimo kvorteles“, kad kuopos rinktų aukas dėl emigrantų. Tikimės, kad laike ateinanczio Seimo aukos pasirodys gana apszciomis, apie ką kuopų ir draugyszių vyriausybės, tikimės, rupysies.

Kuopos, kurios pakvietimų da negavo, gaus anos szį mėnesį.

§ Draugystės, kurios paėmė Susiv. Charterį, o paskiaus nog Susiv. atstojo, privalo Charterį sugražyti mums atgalios. Kitaip mes jį per provą pajaszkosime.

§ Nog szio laiko Susiv. Charterius mes duodame tik toms draugystėms, kurių visi sanariai neatbutinai in Susiv. turi prisiraszyti. Tas turi but pažymėta ir draugystės konstitucijoje. Praktika parodė, kad kitaip daryti negalima.

§ Susiv. senesnių per 50 metų sanarių in savo eiles nepryma. Tai gi jeigu pasitaikytu, jog per melagystę insiraszytu in Susiv. sanarys turintys daugiau nei 50 metų, o to j melagystė butu atidengta, suprantamas dalykas, toks sanarys posmertinės negaus.

Suskundus kam ar szeip kilus abe-

jonei apie senumą tulo mirusio sana-
rio, Centr. Kom. reikalaus metriku
jo gimimo.

§ Ateinantis Sus. L. A. Seimas at-
siliks 19 ir 20 d. Spalnio [October],
mieste Philadelphioj.

Stovis kasos.

Bal. 8	Worcester, Mas kp.	5,00	Bal. 16	Cincinnati, O. kp.	2,50
„ „	Philada, Pa, kp.	1,00	„ „	Newark, N. J. kp.	5,00
„ „	Brigeton, Mas, kp.	4,00	Bal 20	Hazleton, Pa, kp.	5,50
„ „	Terrville, Con, kp.	2,50	„ „	Pittsburg, dr. sz. Juoz.	8,50
„ „	Northampton, Mas, kp.	14,00	„ „	Scranton. Pa, kp.	1,50
„ „	Minersville, Pa, kp.	9,15	Bal. 22	Pittsburg, Pa, kp.	1,30
Bal. 12	Shamokin, Pa, kp.	5,60	„ „	Edwardsville, Pa.	2,50
„ „	Hamestead, Pa, kp.	9,50	Bal. 26	Shenandoah, Pa, kp.	1,50
„ „	Shamokin, kp.	8,90	„ „	Mahanoh City, Pa, kp.	9,60
„ „	Thorp, Wis, kp.	2,50	Bal, 28	Philada, Pa, kp.	4,40
„ „	Brooklyn, N. Y. kp.	24,25	„ „	Philada, dr. sz. Juoz.	37,50
„ „	Ansonia, Con, kp.	8,80	„ „	Luzerne, Pa, kp.	15,30
„ „	S Boston, Mas, kp.	5,00	„ „	Forest City Pa.	42,00
„ „	Philada, Pa, kp.	16,70	„ „	Pittsburg, Pa, kp.	3,90
Bal. 13	Plymouth dr Volonc.	2,50	Bal. 30	Mt. Carmel, Pa.	3,00
„ „	Ansonia Conn,	1,30	„ „	Plymouth, dr. sz. Kaz.	17,40
„ „	Broad Brook, Con, kp.	2,60	„ „	Shamokin, Pa, kp.	1,15
„ „	McKees Roaks, Pa, kp.	9,10	Kov. 24	Mahanoy Plane, Pa. kp.	7,00
„ „	Amsterdam, N. Y. kp,	6,40	(nebuvo garsyta).		
„ „	Mahanoy City, Pa, kp.	27,50			
„ „	Elizabeth, N. J, kp.	23,35			
„ „	Scranton. Pa, kp.	8,50			
„ „	Cleveland, O, dr. ir kp.	30,00			
„ „	Yonkers, N. Y. kp.	7,50			
Bal. 15	Shenandoah, Pa, kp.	7,85			
Bal. 14	Pittsburg, Pa, kp.	7,10			
„ 14	Detroit, Mich, kp.	12,75			
„ 14	Pittsburg, dr. Vyt.	13,10			

Viso labo Bal. mėn. inėjo	446,20
Perneszta suma	2666,56
	<hr/>
	\$ 3112,76

Toj sumoj pinigų del emigrantų
yra 117,95 c.

J. Miliauckas kasierius.

* P G A R S I N I M A I .

* P A S *

J. Miliaucka

308 W. Centre street. Mahanoy City, Pa.

galima pirkti kuopigiausiai laivakortes geriausių szipų važiuot. Prieg-
tam leidžia piningus tiesiog in Lietuvą, Rusiją, Lenkiją ir visas kitas
Europos szalis. Teipgi laikau saliuną, kur kiekviens Lietuvis gaus
gerą priėmimą ir rodą

Susivienijimas turi del pardavimo sekancias knygas:

Kražių skerdyne, 77 puslapiai. Kalba apie tai, kaip maskoliai – kazokai iszpjovė aną met Kražių bažnyčioj katalikus lietuvius, užtat, kad nenorėjo duot sugriauti savo bažnyčios. Kiekvienas gauna dykai, tik turi prisiust už persiuntimą 5 c.

Padėjimas lietuvių tautos rusų vieszpatystėje. Knyga, kuri buvo siusta pernai pas carą. Rusionzkoj kalboj.

Prekė..... \$ 1.00

Budas senoves lietuviu ir zemaicziu.

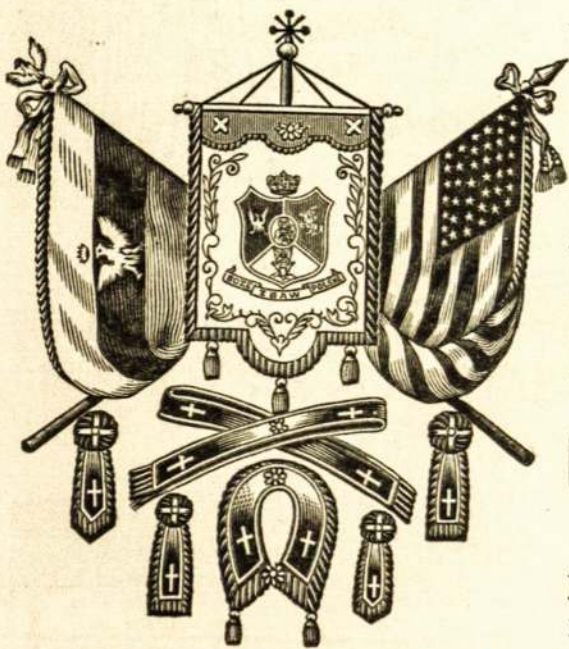
Paraszyta S. Daukanto..... 50 c.

Istorija Europos..... 15 c.

Norint gauti tas knygas reikia kreiptis pas Susivienijimo knygiu kun. A. Burbą.

Jo adresas:

Rev. A. Burba
Plymouth, Luz. Co. Pa.

UŽ SAŽINISZKA IR PUIKU ISZDARBI, ANT PARODOS PO VARDU.

„Koscziuszkos“
Apturejau Sidabrini Medalika.

W. SLOMINSKA,

679 Milwaukee Ave. CHICAGO, ILL.

Paduodu dėl žinios guodotinos kunigijos ir visų Lietuviszkių draugyszių, kad mano krautuvėje randasi zie daigtai:

Veliavos, Fuostos, Kvietkos, Zenklai ant krutines, Lazdos del Marszalku ir tt.

Parduodu ko pigiau.

Apsteliuotus daigtus padarau isz geriausios medegos ir puikiai, nes per 26 metus praktikos gana tame iszsilavinau.

Garsas! Garsas! Garsas!

Geriausias ir pigiausias lietuviszkas laikrasztis
Garsas Amerikos Lietuvių.

Talpina naujausias žinias isz viso svieta, isz Lietuvos ir isz Amerikos apie darbus ir visokius atsitikimus. Jame prisiskaitysi visokių puikių istorijų.

Garsas iszeina Shenadorij kas subata, o ant metų kasztuoja tik \$1,20 c.

Kas nematė **Garso**, tam porą numerių siuncziamė už dyką.

Garso drukarnis turi geriausias mazines ir pigiausiai už tat atlieka visokius drukoriszkus, darbus, spaudina tikietus, gramatas į Lietuvą, užpraszymus ant veselių, draugysczių konstitucijas ir tt.

Garso redakcijsje pigiausiai gausi nusipirkti visokių knygų. Susivienyjimo sanariams **GARSAS** viską pigiaus padaro.

Garso spaustuvėje spaudinama ir „Tėvynė“.

Adresas toks:

Garsas Publishing Co.

Shenandoah, Pa.

Kiekvienai szejmynai iszpuola iszsiraszyti nedėlinį „Ryta“
aiszkiausį ir pigiausį Amerikoje lietuviszką laikrasztį. Ant me-
tų tiktai 1 doleris. Raszykite ir pinigų siųskite:

**Rytas dolerio }
Vertas }**

Rev. J. Žebis John str.
Waterbury, Conn.